

ПРЕД ПЕТИ КОНГРЕС ССРНЈ

Парламент који социјално заседа

Око 1300 делегата Петог конгреса ССРНЈ, који ових дана кречу из својих места за Београд, пошеће из својих места пре свега општу оцену о изванредној ширини активности Социјалистичког савеза на свим подручјима живота. Јер, тај наш «парламент који стално заседа» претресао је, у огромној величини насеља, почев од заселака до највећих градова, све догађаје као и проблеме који су, тиштећи та места, или чак поједине групе грађана, стално извирали у сва кишашници, и дао је пуни допринос решавању тих проблема.

Било је ту и крупних политичких и друштвених питања, као што је, на пример, унапређење пољопривреде — јер није било довољно само осигурати велика улагања, него и сузбијати конзервативност, обезбедити да се створена средства најбоље искористе. Или, рецимо, питања повезана са финансирањем станбене изградње и општим развитком појединих општина. Али је ту било и «ситних» питања, као што је оснивање малих дечјих вртића, ситних наука, али тако крупних у животној појединих породица и грађана. Срећивање обиља података, током претконгресних припрема, показало је да због једних нису била запуштена друга, и да је допринос Социјалистичког савеза за све брже побољшање живота радних људи био од непроцењивог значаја.

Делегати ће моћи да прикажу Конгресу заната изванредну иницијативу наших људи у решавању најразноврснијих питања, у старању за непрекидно развијање самоуправе и њене материјалне основе, у мењању изгледа наших места и живота у њима. Чињеница је, рецимо, да су и многобројна села добијала електричну струју, путеве и школе веома брзо захваљујући потетицијима организација Социјалистичког савеза, које су умеле да пронађу често и замашна средства потребна да се остваре планови њиховог чланства. Међутим, делегати ће указати и на извесне проблеме, који су уочени,

и о чијем решавању ће се организације морати да позабаве и у будуће.

Многи су, на пример, људи учествовали у свим акцијама у политичком животу уопште, али их организације нису имале на списковима свог чланства. Крајем прошле године у ССРНЈ било је 6.398.915 чланова. Тај број сведочи како је то и бројно јака, опште народна политичка организација, али он ипак не одражава сву снагу и стварну бројност ССРН, из простог несхватања појединих организација да је њихов задатак да омогуће овиквим људима о којима је реч да буду чланови Социјалистичког савеза. Уочен током последњих скупова, овај недостатак је понегде исправљен, али још у приличном броју организација није исправљен, и на томе ће се сигурно још морати да ради.

Даље, развитак је извесне одлуке рада и организације Социјалистичког савеза учинио застарелим, као што је, уосталом, омогућио и изложно стварање неких нових. Конгрес, општа измена искустава на њему, свакако ће помоћи свима да се у тим грађевинама што боље снађу. А затим, Конгрес треба да размисли и о измени и допуни Статута које ће имати крупан значај за општу делатност организација.

Из обавештења о предлогу измене и допуна Статута види се, поред осталог, да су нађени одговори за низ питања која су се постављала у вези с тим како да се још више развије стваралачка иницијатива чланова Социјалистичког савеза. И нов положај општинских организација, и будуће месне организације са секцијама, сигурно ће олакшати да се још више прошири и постане још плоднија делатност организација Социјалистичког савеза, чији су крупни резултати употпунили наше опште успехе, успехе који су променили лик земље и живот наших грађана и даље подигли наш углед у свету.

(Седма сила)

ПРЕД ИЗБОРЕ ЗА РАДНИЧКЕ САВЕТЕ

Више нових људи у радничким саветима

— истакнуто на заједничком састанку претседништва Среског одбора ССРН и ССВ

Током идућег, и месеца јуна у стотину шездесет привредних организација обавиће се избори за органе управљања у које ће се бирати око 2.000 радника, инжењера, економиста, техничара и службеника.

Припреме за одржавање избора и прославе 10-годишњице Радничких савета, били су предмет заједничког договора на састанку претседништва Среског одбора Социјалистичког савеза и Среског синдикалног већа, који је одржан прошлог петка. Избори за радничке савете одржаће се до 31 маја а изузетно у колективима са мање од 30 радника до краја јуна. Обзиром да се одржавају непосредно пред прославу десетогодишњице радничких савета, избори имају извештан друштвено-политички значај.

Време за одржавање избора, веома је кратко. Стога је пред органима радничког савета у првом реду и пред Општинским синдикалним већем, која су носиоци припрема за одржавање избора и прослава, да овоме посвете изузетну

пажњу. Поред ангажовања одговарајућих служби у привредним организацијама, видног удела у томе имају партиске и синдикалне организације.

Богато искуство које за собом имају раднички савети помоћи ће им, да приликом избора у првом реду посвете пажњу структури нових органа управљања. То намеће између осталог и развој привредних организација. Више радника из непосредне производње, више техничара, инжењера, економиста и стручњака, како је истакао члан претседништва Среског одбора Социјалистичког савеза Стеван Суша, треба да нађу своје место у органима управљања. И више нових људи како би се изборило «кружење» једних те истих у радничким саветима.

Један од веома важних задатака је, да се колективи у целини упознају са путевима развоја предузећа и односа у њима. Ово је неопходно јер ће то допринети лакшем спровођењу низ организационих мера ради успешнијег решавања задатака у даљем развоју

привредних организација. Нарочито је важно, подвучено је на састанку, да се посвети више пажње изборима органа управљања у мањим колективима. Биће потребно да се у свим занатским предузећима а особито у мањим, посвети више пажње кадровима — техничарима, инжењерима и економистима. Само тако кадровски ојачана биће кадра да нађу своје место у новим условима које намећу растући захтеви савременог тржишта. Јер, како је подвучено, занатски систем производње нужно је заменити и савременом механизованом производњом и савременом организационом посла, што једино може допринети повећању продуктивности рада и снижењу производних трошкова, што је један од главних услова да занатска предузећа могу издржати конкуренцију на тржишту.

Указано је на потребу сагледавања програмског развитака нарочито мањих привредних организација. Од тога ће зависити и израда перспективних планова који, како је истакнуто треба да буду производ и самих чланова колектива. Јер, претстојећа израда перспективних планова општина и Среза засниваће се на плановима свих привредних организација.

Било је речи и о методу рада радничких савета. Указиваће се по треба да у решавању свих проблема учествују сви чланови колектива. Како ће се то спроводити, зависи од сарадње органа управљања са Савезом комуниста, синдикалним и омладинским организацијама и другим факторима. Јер ће само таква тешка сарадња свих тих фактора допринети да закључци радничких савета и производних саветовања не завршавају у фијкама.

С обзиром да се избори одржавају у времену јубиларне прославе радничких савета, препоручљиво је, како је истакао претседник Среског синдикалног већа Војимир Поповић, да се посебно поднесе извештај о раду радничког савета а посебно о њиховом значају са освртом на историјат развоја органа радничког управљања.

Нарочити значај придеје се примо-предаји између нових и старих радничких савета. Настојати да она буду што садржајнија и сачетанија. Нови раднички савети морају бити упознати са наредним задацима и проблематиком, тако да без застоја могу наставити са радом.

Нужно је да састанцима радничких савета чешће присуствују одговорни органи Народних одбора општине а неопходно је и да већа произвођача прате рад савета и уопште органа друштвеног управљања.

Шире упознавање свих чланова колектива са успесима, порастом производње, смањењем трошкова производње, уштедом материјала, са порастом продуктивности рада као и организовање такмичења не сумњиво ће допринети пунијем и јачем залагању сваког члана предузећа.

На крају договорено је, да се у свим колективима поводом прославе десетогодишњице радничких савета одрже пригодне свечаности. Двадесет седмог јуна у свим колективима одржаће се свечане седнице радничких савета, којима треба да присуствују сви чланови колектива. На прослави треба да узму учешћа и више и грађани. Графиконима или на сличан начин требало би приказати развој и успехе привредних организација. Тога дана колективи могу организовати приредбе, излете, митинге и академије. Међутим овим не би требало исцрпити прославу, тога дана, јер она ће трајати до краја године.

Омладински зборови по селима

У бившим општинским центрима одржани су прошле недеље омладински зборови које је организовао Општински комитет Народне омладине и који су били посвећени прослави Дана омладинских радних бригада и почетка овогodiшњих радних акција.

На зборовима су говорили истакнути јавни радници који су у својим излагањима подвучили улогу сеоске омладине на пољу извршавања обавеза које је омладинска организација пред њих постављала.

После зборови одржана су број-

на међусеоска такмичења у фудбалу, одбојци и бициклизму.

Омладинска села Врбе отвара омладинску читаоницу

Актив Народне омладине из Врбе отвориће ускоро у згради бившег народног одбора, читаоницу за своје чланове. Омладинци ће из својих средстава купити неколико шах-гарнитура, претплатити се на неколико часописа и дневних листова. При читаоници ће се отворити и мала библиотека у којој ће бити смештене књиге са којима актив располаже и које ће чланови моћи да користе.

Нови Срески одбор Социјалистичког савеза

На Среској конференцији ССРН одржаној 2 и 3 априла 1960 године изабран је Срески одбор ССРН Среза Краљево у који су ушли:

Брижљиви: Исмет, Бешевић Десанка, Вузовачић Иво, Биљаш Хазбо, Бурић Миливоје, Вучелић Милутин, Васић Милица, Вејслиновић Назим, Гвозденовић Јеро, Гемаљевић Добросав, Гајић Др. Пантелија, Димчић Милоје, Демировић Нафиза, Драгојловић Коста, Ђокић Миодраг, Ђорђевић Др. Мира, Ђоковић Борисав, Емровић Халко, Живковић Др. Милош, Зековић Миодраг, Ивановић Слободан, Ивковић Павле, Илић Живко, Јовановић Риста, Јовановић Јела, Кнежевић Светозар, Кнежевић Момир, Кошанин Милован, Колаковић Здравко, Лукић Живорад, Лазаревић Прибислав, Лекић Јелена, Љуца Смајо, Милошевић Витомир, Маравић Владимир, Мирковић Драгана, Милијановић Љубиша, Мудеризовић Хадџија, Милићевић Живота, Милановић Радомир, Миловановић Сава, Миликић Ранко, Мрдаковић Анђа, Медаревић Вито, Мујагић Махмуд, Милићевић Шана, Мирић Борка, Марковић Ђурђе, Михаиловић Љубица, Милосављевић Душан, Новковић Предраг, Нуровић Десто, Обрадовић Милован, Поповић Војимир, Павић Првослав, Поповић Милан, Папакоча Вера, Прушевић Рамиз, Поповић Вуле, Покимица Милош, Петровић Др. Радмила, Рудњанин Миладин, Рашковић Александар, Рашковић Бранислав, Росић Ранко, Радошевић Раја, Ристовић Добрица, Рамовић Салко, Стојановић Младен, Срећковић Радмица, Суша Стеван, Себечевац Мурат, Савић Сава, Туцаковић Васа, Ђалић Петар, Ђировић Милош, Ђендић Нада, Ђућевећ Неџиб, Чекановић Среген, Чолић Добринка, Чеперковић Љубиша, Читлучанин Драгомир, Штулић Јован.

ОПШТИНСКА СИНДИКАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА У КРАЉЕВУ

СВЕ БОЉИ РАД СИНДИКАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ ОДРЖАНА ЈЕ У САЛИ ЕЛЕКТРОКОМБИНАТА У КРАЉЕВУ ГОДИШЊА КОНФЕРЕНЦИЈА ОПШТИНСКОГ СИНДИКАЛНОГ ВЕЋА.

ПОРЕД 140 ДЕЛЕГАТА ИЗ 79 СИНДИКАЛНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СА ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ КРАЉЕВО, КОНФЕРЕНЦИЈИ СУ КАО ГОСТИ ПРИСУСТВОВАЛИ МАРКО ДУНОВИЋ, ЧЛАН ПРЕТСЕДНИШТВА РЕПУБЛИЧКОГ ВЕЋА СИНДИКАТА СРБИЈЕ, ЈОВАН ЖИВИЋ, СЕКРЕТАР ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА САВЕЗА КОМУНИСТА, ВОЈИМИР ПОПОВИЋ, ПРЕТСЕДНИК СРЕСКОГ СИНДИКАЛНОГ ВЕЋА И ДРУГИ.

РЕФЕРАТ О НАРЕДНИМ ЗАДАЦИМА СИНДИКАЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ КРАЉЕВО ПОДНЕО ЈЕ АРСОВИЋ МИЛИВОЈЕ, СЕКРЕТАР ОПШТИНСКОГ СИНДИКАЛНОГ ВЕЋА.

У извештају који је поднет на овој конференцији рад синдикалних организација оцењен је веома повољно.

Запажено је да је највећи број синдикалних подружница имао много више иницијативе и самосталности у раду него до сада и да је квалитет таквог рада показао резултате који углавном задовољавају.

Карактеристично је да је већи на синдикалних подружница имала изражене програме рада са којима је претходно упознавала чланство и на тај га начин широко укључивала у рад на решавању проблема који су пред организацијом стајали. Овакав рад оцењен је веома позитивно. Међутим, било је организација, које нису овако радиле и чија се активност осећала једино када је била у питању тарифна политика, односно када су решавани лични проблеми појединаца.

На неке негативне појаве и неправилан однос привредних руководиоца у предузећима синдикалне подружнице су веома одлучно реаговале, мада још увек нема довољно чврстог става Синдиката када су у питању неправилни и незаконити поступци према радницима. Неколико примера самовоље појединих привредних руководиоца, који су дали отказе радницима, када су ови критиковали извесне неправилности у раду, налажу синдикалним организацијама да се више заложу у сузбијању свих негативних појава у својим колективима.

Као један од најважнијих задатака у раду Синдиката за наредни период је израђивање система награђивања на стимулативним основама. На овом питању и поред извесне ангажованости Синдиката није учињено готово ништа. Изузев трговине и угоститељства, где је систем награђивања по учинку показао одличне резултате, у осталим привредним гранама, пре свега у индустрији, израђивање овог система налази се тек у почетној фази.

Претстојећи избори за радничке савете који долазе у време јубиларне десетогодишњице радничког самоуправљања, такође су је дан од веома важних задатака које Синдикат треба да спроведе. Настојаће се да се у радничке савете изабере најбољи и најактивнији радници.

Станбени проблеми радника треба да буде важан предмет бриге синдикалних подружница. Оне треба енергично да настоје код органа управљања и осталих руководних фактора у предузећу да се обезбеђују нужна средства како би што већи број радника био за

довољен у овој важној животној потреби. Код овог питања треба се ослањати на законске прописе који у последње време ову материју веома повољно регулишу и омогућавају широко учешће колектива и појединаца код изградње станбених зграда.

Проблем друштвене исхране, хигијенско техничке заштите и здравственог просвећивања биће такође предмет бриге синдикалних организација у наредном периоду.

У реферату је затим истакнуто да синдикалне организације треба више рачуна да поведу о економском, политичком и општем образовању радника и у овом раду изналазе најразноврсније форме.

Раднички универзитети ће много помоћи синдикалним организацијама у раду на овом плану.

Решавајући бројне задатке из области производње и продуктивности, синдикалне организације не смеју изгубити из вида да на извршење ових задатака имају великог утицаја људски односи у колективу. Било је појава неправилних поступака појединаца према оправданим захтевима и жалбама чланова колектива, бирократског односа и самовоље. Поред тога било је кршења закона о радним односима кроз непотребно укидање радних места, пребацивања радника на радна места са нижим тарифним ставом и измишљања разних смицалица да се радник принуди да сам напусти предузеће.

— У сузбијању ових немилых и социјализму туђих појава синдикат мора да заостри став, речено је на крају реферата.

У дискусији је истакнуто низ примера доброг и лошег рада синдикалних организација и изнети су предлози како приступити извршењу бројних и одговорних задатака, који се пред синдикатом налазе.

М.

ПЛЕНУМ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА ССРН У КРАЉЕВУ

Више контроле рада земљорадничких задруга

Пленум Општинског одбора Социјалистичког савеза у Краљеву одржан прошлог уторка, коме су присуствовали председник Среског одбора ССРН Младен Стојановић и члан претседништва Миладин Рудњанин био је посвећен између осталог и неким питањима из области пољопривредне производње.

У извештају који је поднео члан Општинског одбора Социјалистичког савеза Милутин Рудњанин, изнети су неки подаци који указују, да су последњих година постигнута знатно већи приходи житарица. Благодарени примени агротехничких мера у кооперативним производним односима између задруга и индивидуалних произвођача, повећани су приходи код кукуруза за 22 мц. а код пшенице за 20 мц. по хектару. Док у грани воћарства нису забележени неки нарочити успеси, дотле је у сточарству дошло до знатног пораста, чему су несумњиво допринела улагања заједнице на подизању мреже ветеринарске станице. На подручју општине данас ради пет ветеринарских станица, које су преко својих служби доста допринеле у промени расног састава стоке. Вештачки је осемењено 2.129 крава а Задруга у Адранима подига је прасилиште са 50 крмача беле расе.

Акциони програм сетве пшенице и уговарање сетве кукуруза у кооперацији реализован је са свега 50 одсто, док је план сетве кромпира, детелине и сунцокрета извршен у просеку између 1—10 одсто. Заостаје и склапање уговора за сетву планираних култура на

Сијањем и Конаревском пољу за које су обезбеђени и хидромелиорациони системи за наводњавање. Правилном употребом машинског парка — трактора, и позајмицом од суседних задруга, могло би се обезбедити узоравање и Конаревског и Сијањег Поља.

Карактеристично је, да задруге и упркос тога што немају довољно стручних кадрова, недовољно користе стручне службе Среске пољопривредне станице и Општег пословног савеза. То потврђује случај да су само две задруге склопиле уговоре за огледе у задружној сетви једна на један а друга на два хектара. То још боље илустрије случај задруга које су се бавиле товом стоке а да нису тражиле стручну помоћ од установе која им је то могла сигурно пружити. Изузетак у томе чини Лађевачка задруга која може служити као пример сарадње са Среском пољопривредном станицом на чију се помоћ ослања иако има агронома и техничара. Зар се не би могао извући закључак да је задругама које немају агронома та помоћ и сарадња кудикамо неопходнија.

Не стоји боље ствар ни са извршењем плана това стоке у кооперацији. За три месеца план је извршен свега за 7 одсто. Карактеристично је да задруге не користе новчана средства која су за ово обезбеђена.

На пленуму у дискусији је нарочито истакнут значај и улога за дружних економија, које би требало да служе као пример у савременој обради и по висини приноса и да тиме крче пут у стварању кооперативних односа са индивидуалним произвођачима. Управници задруга, управни одбори и задружни савети нужно је да схвате озбиљност пословања задруга као привредних организација. Јер, уколико се не уложи максимум напора на развијању савремене пољопривредне производње то може довести задругу у изванредно тежак положај.

Рад задруга на извршењу акционих програма није искључива ствар задружног апарата него и одговарајућих органа и савета. На родног одбора општине а и организација Социјалистичког савеза које као део механизма друштвеног управљања и друштвене контроле с правом треба да захтевају да одговорни фактори у задругама озбиљно схвате извршавање задатака. Јер то је и ствар заједнице која улаже знатна средства на унапређењу пољопривредне.

МЕЋАМО ИСКУСТВА

После једног усјелог огледа

ПРВИ СИЛО ТРАП

Ујесен, када сточне хране има на претек, у првом реду шаше, зелене пиће, отпадака од репе и осталих култура, треба наћи начин да се ти отпадци искористе. Један од најбољих и најприступачнијих начина да се ова храна искористи је њено силирање, где се као таква може искористити као идеална храна за исхрану стоке у зимском периоду.

Да би овај проблем бар у неколико био ублажен и решен, економија Пољопривредне школе у Ваљеву вршила је огледе са силирањем хране у сило траповима, обзиром на издатке и улагања која су потребна за подизање сило јама. Огледи су показали да су издаци за њихово подизање минимални и такав трап може подићи свако пољопривредно домаћинство на селу.

Начин на који се подиже сило трап је врло једноставан. Према количини хране која се жели силирати ископа се јамца одређеног облика, у већини случајева правоугаоног, дубине и преко десет сантиметара. Са стране се обложи једним слојем плевса. У висину може ићи према количини хране која се жели силирати. Са свих страна гомила се обложи земљом и тако стоји до употребе. Важно је при силирању ове масе то да материјал који се употребљава буде иситњен на сецкалицу или на неки други начин.

Приликом стављања масе у јаму треба добро ангажовати да се истисне што је могуће више ваздуха, а потребно је повремено маси додати и мало соли у танким слојевима. Важност истискивања ваздуха се састоји у томе што је он велики непријатељ овог силирања тако да може доћи до неуспеха при раду. Овакво силирање сточне хране задржава много од својих хранљивих вредности, инвестиције за подизање ових сило трапова су сасвим мале, а тако припремљена сточна храна може се употребити у свако доба године.

(«Напред» — Ваљево 8 априла 1960 год.)

ПИОНИРИ У БРЕКОВУ НЕГУЈУ ПТИЦЕ

Ретко ће који пролазник проћи поред новоподигнуте зграде Основне школе у Брекову, а да не застане и погледа у кућице и птице које су ученици ове школе поставили у свом дворишту. Затекали смо их како врше премештање складно и укусно начињених кућица различитог формата и величине. На питање како су набавили те кућице одговорили су:

«Сами смо их направили на часовима ручног рада. Штета само што оскудевамо у материјалу, немамо довољно дрвака, иначе би их много више направили».

Док је њих 5—6 ученика вршило монтажу кућица, један плавокоп дечак из окупљене групе причао нам је:

— До ове године ми смо се такмичили ко ће више уништити птичијих јаја и растурити гнезда, а ето сада се такмичимо у чијој ће се кућици младих певичаца више родити. Нови станици су већ заузели своја места, без икаквог устручавања.

Заиста је ова ваннаставна активност младих пољопривредника из Брекова за сваку похвалу и награду, јер су ученици схватили, да птице певичаце поред тога што својом песмом увесељавају биљне штеточине, оне имају и велики значај за нашу привреду.

(«Вести» — Титово Ужице 7 априла 1960 год.)

Програм рада станбене заједнице «Нови дом» у Пожаревцу

ОСНОВАЋЕ СЕ СЕРВИС ЗА ДНЕВНИ ПАНСИОН ДЕЦЕ

Станбена заједница «Нови дом» у Пожаревцу начинила Програмом рада за ову годину станбена заједница «Нови сервиса али су они недовољно опремљени. Из вишка прихода наваљен је трицикл за разношење руља, уређена берсерница у купатилу, а од преосталих средстава навовање се машина за пеглање равног руља.

Програмом рада ову годину станбена заједница «Нови дом» предвиђа, поред свега, организационо учвршћење постојећих сервиса доношење правила, избор органа управљања који ће бити састављени од упослених радника и кољисника сервиса. Програм предвиђа улагање од 9.800.000 динара за проширење сервиса за прање руља што треба да омогући снижење цена за око 30 одсто.

У оквиру купатила треба да се изгради басен за плажу у зимском периоду и басен за плажу у току лета. У изградњи овог басена учествовала би и омладина и чланови Социјалистичког савеза са територије ове станбене заједнице, а новчана средства би се обезбедила новчаним прилозима грађана, која би касније била враћена.

Даље се предвиђа оснивање сервиса за дневни боравак, физичко васпитање, забаву и разоноду деце запослених родитеља, стим што би особље запослено у овом сервису било у допунском радном односу или би у њему радило добровољно, па би се тако трошкови боравака по једном детету знатно снижили. Највећи проблем је да се за ово нађу погодне просторије.

Основаће се сервиси за поправку и пеглање мушког одећа са поправком чарапа свих врста, сервис за превоз и сечење грева и сервис за разношење намирница и за рад по кућама. Превоз и сечење биће на тај начин јевтиније за 50 одсто.

Пружиће се помоћ и кућним саветима. Станбена заједница израдиће извод из законских прописа о правима и дужностима кућних савета тромесечно ће се организовати састанци са претседницима кућних савета, а чланови Савета и комисије одлазиће на састанке кућних савета и скупове станара.

Станбена заједница «Нови дом» предвиђа својим програмом за ову годину и пуно ангажовање на социјалним проблемима са територије коју захвата. Осим тога уредиће се парк код млина, а у једном делу дечије игралиште. И код зграде трећег реона уредиће се парк и дечије игралиште.

(«Реч народа» — Пожаревац) пезак, 8 априла 1960

ЛОЖАЧЕВ САН

Чаше су се знојиле.

Улична сијалица упали се пред излогом. Напољу се смркавало. Воре на лицу старог машиновође се скупише, он отпи из чаше па се окрену двојници младића који замишљено гледају у угао кафане:

— Баш хладно пиће — рече старац — али није довољно јако да помути свест.

— Биће ако мало више попијемо — рече један младић.

Старац испи чашу па се окрену: — Дођавола шта је са овим келнером?

— Шта желите? — упита келнер.

— Три дупле ракије и салату.

— Одмах, молим!

Стари обриси зној са чела. Лењи људи ови келнери, да су на железници често би правили сударе.

— Да! — потврдише младићи.

— Пијмо! — рече старац.

— Пијмо — рекоше младићи.

Туп звук стакла одјекну кафаном. Старчево очи се замутише. Он окрену главу да дозове келнера и као за себе рече: — И писмо је оставила.

— Ко упиташе младићи. Старац се накашља. — Тужна је то прича — рече.

— Причај — рекоше младићи.

— Узбудљива и ужасна прича — рече старац.

— Келнер, три дупле ракије — рече један младић.

Трагови прстију остадоше на чашама. Старац се загледа у угао кафане, уздигну и поново отпи из чаше. Младићи се нестрпљиво врпољаху.

— Било је то пролетос — поче старац — пошли смо са станице у четири сата. Сунце се појавило. Посматрам росне ливаде и дубоко удишем ваздух. Чини ми се полетео бих. Одједном, прилази ложац, вели: Чича сањао сам ружан сан, припази мало кад улазимо у станицу и овако, уопште. — Покрени ме из уживања и ја се обреху на њега:

— Тути нагарављена њушко и води рачуна о ложењу а за твоје снове ћемо лако! Наслоних се са уживањем, кад опет ложац:

— Велим, мајсторе требало би припазити због сна знате, моја жена добро тумачи снове и рече: — Припазите се данас.

— Дођавола и са сном, кажем али ме улазак у малу станицу спаси ложачеве приче.

Крену смо из станице. Јутро је ширило свје власи над долином. Дим из локомотиве постајао је све ређи и ложич све забринутији.

На другој станици ложац сиђе да пије воде а ја остадох на локомотиви. Шарена гомила народа галамилла је и поздрављала се. Група младића ватрено је расправљала о фудбалу. На степеницама предњег вагона стајао је тршави младић и чврсто држао руку збуњене и зарумене девојке:

— Па поведи рачуна о себи, немој да ја чујем нешто — рече младић.

— Пиши — промуца девојка.

— Сад ћемо кроз тунел, буди опрезан — Опомену ме ложац улазећи.

Из неког вагона допирала су звуци хармонике. Неко је певао. Ложац ми приђе:

— Ето, неко се весели а несрећа можда вреба у сваком тренутку. Шта знаш можда је отправник заспао а воз отишао непријављен и ето у првом тунелу карамбола, мртвих колико хоћеш а онда ће отправник пред суд, па ова околност, па она околност и на крају га ослободе а ти храни гамад под земљом. Ложац цљуну у руке и безнадежно погледа у правцу тунела. Тама загрли воз. Уђосмо у тунел.

На изласку из тунела дочекаше нас борови постројени као војници. Ложац узе лопату да набаци угаљ а крупне капи зноја му се сливаху низ чело. Кад заврши са ложењем он се наслони на лопату и посматраше предео. Запалио сам цигарету и ћутећи пушио кад ми врисак ложачев избаци цигарету из руке. Окренух се а ложац ми руком показа да зауставим воз. Дао сам сигнал за кочење и кад воз стаде ложац ме повуче за руку показујући ми нешто поред точкава и рече:

— Ето мога сна!

Између окрвављених шина и точкава извукосмо леш девојке у зеленој блузи. У левом џепу блузе цвет у десном огледалце. Узех цвет, свеж тек узбран. Девојчино лице било је до пола покривено густом златастом косом. Десна јој је рука испружена а шака чврсто стиснута. Ложац ме гурну и показа прстом према шаки из које је вирела хартија. Извукосмо хартију и прочитасмо:

— Убијам се због Лаза.

Старац заћута и загледа се у прозор.

— Мора да је тај Лаза некаква битанга — рече један младић.

— Вероватно је и осуђиван — додаде други.

Старац уздахну и промуклим гласом рече:

— Келнер, три дупле и салату!

Велимир СМИЉАНИЋ

У ЧАСТ ДАНА ЖЕЛЕЗНИЧАРА

НАШЕ ПОВЕРЕЊЕ — ЊИХОВА ОДГОВОРНОСТ

И локомотива је машина.

Локомотива је гвоздени коњ. Његова прносјајна глава има уши димњаке. Из његовог врата куља црнобела грива, која се вијори на ветру. У његовој утроби вода кључа и пари на црвено - врелом пламену. Кључање и пара покрећу гвозденог коња, који јури и брекће по глаткосивим леђима гвоздених змија, полеглих по црним дрвеним праговима.

Локомотива је гвоздени коњ, који рже и њишти. Рзање је у клопарану. Њиштање је у пиштању пред кривинама, тунелима, предсигналима, прелазима и станицама. Локомотива је гвоздени коњ коме је храна угаљ и вода. Гвоздени коњ вуче вагоне и класе. У њима ствари и људе.

Гвозденог коња терају и јашу машиновође и ложачи. Сваки гвоздени коњ има свој број. Машиновође и ложачи немају бројеве. Они имају имена и презимена: Ратомир Стефановић, Јордан Митић, Видосав Симеуновић, Милан Цекић... Они имају и наше и своје животе по вагонима и класама. Наше поверење, спокојство, велике радости и мале бриге. Све наше, и ми, и они су у њиховим главама, осећањима и жуљевитим рукама великим и снажним, као коњска потковица.

Машиновође и ложачи су и обични и посебни људи. Они не причају много, јер носе у себи наше поверење и своју одговорност. Поверење и одговорност не воле речу, осим оних најпотребнијих:

- Затворен сигнал!
- Радници на пруги!
- Кола на прелазу!
- Камен на пруги!...

МАЛА ПРЕПРЕКА

Машиновође рукују полугама, које покрећу и заустављају велике и мале гвоздене коње. И будно мотре на предсигнале, прелазе, скретице и станице. Ложачи хране велике и мале гвоздене коње угљем и водом. И мотре заједно са машиновођама. У њиховом раду и мотрењу је наше поверење, Њихова одговорност је у знојавим телима, црномасним избораним лицима и жуљевитим рукама као коњска потковица.

По која њихова прича је тужна и мала. У њима има чежње, појртвовања и некривице...

Машиновођа Ратомир тера данас великог гвозденог коња бр. 01-096. Ратомир је године... Оне су споредне, јер је у њима стотинама хиљада путника по класама и вагонима поверавало своје животе. Ратомир је пре рата био на занату. Он је још тада заволео гвозденог коња и чезнуо за њим. Дошао је рат. У Ратомиру је чежња расла. Када је рат престао Ратомир је прво ложац постао, а убрзо затим и машиновођа, јахач и кочијаш гвозденог коња.

— Једне године, давно је то било, терао сам тада малог гвозденог коња, сећа се Ратомир. Била је тада ноћ. Леђа гвоздених змија светлудала се под месечевим жутилом. Наједном, на прелазу приметим сам кола и коња. Одмах сам дао сигнал пиштањем и почео нагло да кочим. Било је доцкан. Мали гвоздени коњ је закачио коња и бацио га под своје копита — то чкове. Мали гвоздени коњ је сле-

тео са шина, пошао по праговима и накрено се да се преврне. Тог момента искочио сам из локомотиве. Мали гвоздени коњ је стао у самом накретању. Није се преврнуо... Доцније, кад сам се осветио у болници рекли су ми: Све је добро. Жртва нема, осим твоје сломљене ноге...

И машиновођа Јордан има једну малу, тужну и необичну причу. Он тера данас великог гвозденог коња број 33—152...

— Једне ноћи био сам у малом гвозденом коњу. Изненада на прелазу приметим сам волујска кола. Дао сам одмах знак пиштаљком и почео нагло да кочим. Волови су стајали непомицни на пруги. Ухватио сам се за главу. Мали гвоздени коњ је стао. Под његовим точковима лежали су волови, а кола узастрану. Човек? Људи? — запитало сам се. Недалеко од локомотиве лежао је неки човек на сламарима и спавао. Пробудио сам га и запитало да ли је рањен. Зашто? запитало је он мене. Тек доцније ми је рекао да је заспао

40 година од штрајка железничара

Пре четрдесет година, тачније 15 априла 1920 године 60.000 железничара ступило је у штрајк.

Тачно у поноћ, сви возови, на разним крајевима земље стали су на отвореним пругама, тамо где се који затекао. Читав железнички саобраћај био је зачас парализован. Штрајку се придружују бродари и транспортни радници. Тешки услови рада, ниске плате, корупције и протекционаштва били су довели железничаре у неиздржљиву ситуацију.

Неколико покушаја пре штрајка, да се остваре бољи услови рада нису успели. Преко своје класне организације — Савеза саобраћајних и транспортних радника, они су захтевали осмочасовно радно време, плаћање прековременог рада, турнус особља и тако даље.

Изгледало је да су власти вољне да прихвате захтеве железничара и побољшају им животне услове. Тако је 24 октобра 1919 године долази до састанка између претставника Савеза саобраћајних и транспортних радника и Министарства саобраћаја. Споразум, којим се железничарима обећавају и гарантују сви захтеви бива исте године потврђен од Министарског савета и на тај начин добија законску форму. Међутим, до примене овог споразума никада није дошло. Власти су хтеле овим актом само да умире и изиграју узнемирене радничке масе да би добиле у времену. Само, железничари су прозрели намеру буржоазије и одлучно ступили у штрајк, предвођени својом синдикалном организацијом и Комунистичком партијом.

СА ПРИЈЕМА КОД ПРЕТСЕДНИКА НО СРЕЗА

Наговарања и празна обећања власти нису успевала. Железничари су били одлучни.

Тада је дошло до страховитог терора и интервенција полиције, жандармерије и војске. Влада доноси уредбу о угушивању штрајка и настоји да успостави саобраћај по сваку цену. Железничари су стављени под војну дисципли-

и да се уопште не сећа, како је излетео из кола са све сламарацима...

Поред ових малих, тужних и не обичних прича има и стравичних, где је непажња или обрачун са животом само повод за несрећу...

Једна млада и несрећна жена у тренутној слабости бацила се под точкове гвоздених копита великог гвозденог коња. Друга жена, када је полазио мали гвоздени коњ са неке станице није се држала на платформи, пала између вагона и погинула...

Прича нема много. И оне не могу готово никада да оптуже или осуде. У њима су машиновође и ложачи, јахачи и кочијаша малих и великих гвоздених коња, најмање криви. Крива је наша непажња или тренутна слабост, јер локомотива је машина. Она је гвоздени коњ, који брекће, рже и њишти.

Велике и мале гвоздене коње терају машиновође и ложачи. Они имају и наше и своје животе.

Машиновође и ложачи су обични и посебни људи. Они не причају много, јер носе у себи наше поверење и своју одговорност.

Машиновође и ложачи покрећу и заустављају мале и велике коње. И будно мотре...

Њихова одговорност је у знојавим телима, црномасним избораним лицима и жуљевитим рукама снажним као коњска потковица.

М.М.С.

ну и оружјем присиљавани да раде. Па ипак, сви ови покушаји власти пропадају и штрајк се наставља још пуних осам дана.

У бесу и немоћи, власти приступају зверским мерама и штрајк гуше крвљу железничара.

До највећег крвопролића дошло је 24 априла 1920 године на Залоској цести у Љубљани. Жандармерија и војска пуцали су без претходне опомене на љубљанске железничаре окупљене на великом митингу у Љубљани.

Епилог овога догађаја био је више него жалостан. Четрнаест мртвих и седамдесет пет рањених људи. Једна четворогодишња девојчица остала је мртва на крвавој Залоској цести.

У жељи да угуше револуционарни дух и напредни покрет железничара, буржоазија доноси закон којим забрањује рад синдикалне организације железничара. Међутим, напредни покрет на железници, није никада био угушен и он стално провејава између два рата кроз сталну борбу за боље радне услове.

Када је 1941 године Комунистичка партија Југославије позвала на устанак, маса железничара је отишла у Народноослободилачку борбу и прикључила се Револуцији.

Познати су железничари народни хероји: Станко Пауновић, Милан Симоновић, Васа Мискин—Црни, Милосав Влајић, Брана Цветковић и многи други.

Познат је херојски подвиг краљевачких железничара, који су под руководством Окружног комита тета КПЈ извели из окупираних

Краљева, поред јаке немачке страже три вагона муниције и предали их партизанском одреду «Јован Курсула».

Данас железничари славе 15 април ДАН ЖЕЛЕЗНИЧАРА као знак сећања на крвави штрајк од пре 40 година и борбу за права радничке класе.

Сл. ЈОВАНОВИЋ

ПРЕД ТУРИСТИЧКУ СЕЗОНУ

НЕИСКОРИШЋЕНЕ МОГУЋНОСТИ

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ТУРИСТА ЗА НАШЕ ПОДРУЧЈЕ

Туристичка сезона је на прагу. У Краљево се врше припреме да се она колико-толико дочека спремна. Последњи радови на новом хотелу »Турист« ужурбано се приводе крају и према информацијама биће завршени крајем априла. Са новим хотелом краљевчани ће моћи спремно да дочекују стране туристе којих ће ове године бити далеко више него икада раније. Само да ли је то све довољно да се скрене пажња странцима који овуда пролазе.

Туристички водич и забаве

Крајем маја из штампе треба да се појави »Туристички водич срезом Краљево«. Брошура декоративно и технички лепо опремљена, на великом броју страница илустрација низом фотографија знаменитости и лепоте овог среза, док ће се у текстуалном делу налазити довољно података о свим местима које могу заинтересовати сваког странца. Водичи среза Краљево моћи ће да се набаве у туристичким агенцијама, пословницама »Путника«, продавницама новина и хотелским ресепцијама.

Наши историски споменици, којих у овом крају има довољно, као и споменици уметности, интересују сваког, поготову странца. Још на прилазима граду, поред путева, требало би поставити стубове са рекламним таблама који би скретали пажњу и информисали туристе о свим знаменитостима и природним лепотама среза. Али странци истовремено желе да нађу и забаву у оном месту где се задрже. О томе треба водити рачуна поготову што наша мања места немају локалне туристичке акције које би задржале госте на дуже време.

Разне културно уметничке приредбе, фолклорне вечери, музички фестивали фестивал краткометражних филмова (у знак сећања на Жилу Чукулића, филмског режисера), разна такмичења у игрању (плесу), риболову на Ибру, Морави, Студеници и Рибници, као и такмичења у лову, по шумама и планинама на територији среза под називом »Лов изненађења«, могу заинтересовати свакога. Идеја има доста само их треба организовати и реализовати. Посебну драгу за свакога прет-

ставља понета успомена из места боравка. Наша домаћа радност је по свом стилу и изради предмета увек занимљива и драгоценна. Производа такве врсте, бар за сада, нема у Краљево, мада постоје мање радионице и нека предузећа која се баве израдом сличних ствари.

Краљево нема ни разгледница, било у прио-белој техници или у колору, које су много грађене. Читаве прошле године продаване су фотографије са мотивима Матарушке Вање и манастира Жиче. У »Путнику« кажу да ће их бити у најскорије време.

Гушћи саобраћај и могућности за разоноду мештана

Поред бриге и задовољавања туриста са стране који ће током године посетити Краљево, не сме се занемарити и брига о мештанима који свакако очекују занимљивију и разноврснију забаву и разоноду у току летње сезоне. Док већина краљевчана још у току зиме планира провед годнишњег одмора на мору и другим летовалиштима широм наше земље, већина са први врлинама остаје привржена свом Ибру, околним излетништима, бањама и планинама. Домаће природне лепоте и погодна места за одмор сви цене и воле, само треба им омогућити да та места буду приступачна свима.

Ибарска плажа остала је и даље »дивља« и неуређена плажа о којој се уређењу говори, предлаже и дискутује већ годинама. Нови пут до планинарског дома »Добра вода« на Гочу скоро је готов, тако да ће увођењем аутобуске линије Краљево — Гоч ова планина бити приступачна свима. Појачаним аутобуским и железничким саобраћајем између Краљево, Врњачке и Матарушке Вање ствара се могућност чешћих викенд-путовања. Кроз Ибарску клисуру, која претставља атракцију, не предвиђају се неке аутобуске локалне линије, али то не значи да »Путник« неће организовати чешће излете аутобусима до Студенице, Сопотана, Копаоника, Врњачке и Пештера.

Рибнички »Борјак« са ресторана и још недовршеним језером најближе је и омиљено излети-

ште краљевчана где могу свакодневно наћи одушке у природи. И ту је предвиђена стална аутобуска линија, само треба боље организовати забавни живот на многобројним спортским теренима којих овде има. Ту се може подићи читав кампинг-логор, где би углавном летовала оmlадина. Угоститељство би требало да се побрине за бољу организацију послуживања у »Борјачком« ресторану, него прошле године која је била за сваку осуду. Поготову сада када ће бити више гостију после затварања хотела »Париз« и »Југославије«.

Аутомати са плочама и телевизори

Аутомати са грамофонским плочама одавно су постали омиљени широм света. Међутим, наши угоститељи су још увек »огорчени непријатељи« ових апарата око којих се највише окупља оmlадина. Разлог: нерентабилност, јер ту нема пијанчења, лумповања, разбијених чаша (па и глава), као поред певачица и кафанских музика. Али, и поред отпора, аутомати крче себи пут. У неким местима угоститељи су попустили и уверили се у практичност и добру рачуницу. Локали су свакодневно пуни и делују културније. Ту се окупљају гости свих узраста. Троше се алкохолна и безалкохолна пића. Музика се слуша по жељи. Жеља за сваку квалитетну музику композицију и песму стаје свега двадесет динара. Јед је кренуо у већини места наше земље. У најскорије време Врњачка Бања добиће пет таквих аутомата. У Краљево још ништа од тога. У ресторану »Борјак« у Рибници и још неким у граду, поред телевизиских апарата и аутомата, са великим избором грамофонских плоча (страним и домаћим), гости би свакодневно имали пријатну и културну разоноду.

Уједном, то би много разбило и монотонију града у вантуристичкој сезони.

Д. Обрадовић

Пријеме за прославу
Првој маја у Новом Пазару

Уз прославу петнаестогодишњице социјалистичке изградње, десетогодишњице радничког самоуправљања и још низ политичких манифестација у нашој земљи, Први мај ће и ове године бити свечано дочекан и испраћен. Прослава седамдесетогодишњице овог међународног празника биће у Новом пазару широко организована и разноврсна по формама и садржини.

Организација Социјалистичког савеза, Народна оmlадина, Синдикат и друге друштвене и политичке организације су још почетком априла преузеле низ мера и акција у припремама за дочек међународног празника рада. Уз све ово појачане су политичке активности на питањима унапређења пољопривреде и успешном спровођењу мера у пролећном радном периоду, преузето је низ послова на пољу хигијенизације здравствених и комуналних објеката. Чини се доста напора на јачању органа друштвеног самоуправљања и подизању идеолошке свести грађана. Културне, спортске и остале организације развиле су шире друштвено-забавну активност с циљем да друштвени живот наших грађана постане још садржајнији и богатији. Све ће ово дати посебан тон и карактер прослави Првог маја.

Општински одбор Социјалистичког савеза у Новом Пазару је на својој седници од дванаестог априла одорно и припремљени предлог прославе. Он предвиђа многа спортска такмичења у којима су укључене спортске игре, крос, лака атлетика, стони тенис, стрељаштво. Такмичења ће се организовати по радним колективима, организацијама за физичку културу, организацијама Народне оmlадине, школским и другим организацијама. У план прославе Првог маја унете су мотоциклистичке и бициклистичке трке као и пионирска такмичења са једрилицама, балонима и змајевима. Извиђачке и феријалне организације у сарадњи са Савезом бораца и гарнизона ЈНА организовале низ

излета и обилазака историских места и знаменитости. Задружни и раднички савети ће држати свечане седнице и академије. Посебни програми ће се припремити у Новом Пазару, Дежеви, Трнави, Лукарима, Рајчиновићима, Пожеги, Сопотанима, Осаоници, Бијелим Водама, Себечеву, Вучинићу, Попама и другим местима.

Уз дочек празника припремиће се ваљомет на свим видним местима у околини града и у околним селима Новог Пазара. Јавне културне и спортске приредбе биће масовно и бројно организоване. Оне ће почети са централном академијом испред хотела »Београда« а завршиће се са свечаностима у Рајчиновићској и Новопазарској Вањи, Сопотанима и излетничким местима.

Раднички универзитет спрема посебан програм за прославу Првог маја. Он ће уз свој програм организовати и посете низа културних и уметничких група и солиста и интерпретатора забавне и народне музике.

Савез спортова града ће организовати и две спортске приредбе на постојећим спортским теренима са реномираним спортским организацијама из Србије.

Уз овај програм основне и средње школе организовале излете ученика ван свога места. У школама су предвиђени и писмени наградни радови везани за прославу Првог маја. Држаће се усмене новине, књижевне новине, организовале се изложбе фотографија и приредбиће се још низ манифестација. Женска друштва организовале посебне забавне приредбе и припремиће неколико реферата о борби жене - раднице за равноправан положај са мушкарцем.

У времену од 23—30 априла организовале се недеља чистоте и улепшавања града. Ту ће бити масовне акције за кречење зграда, улепшавања улица, продавница, излога, паркова, угоститељских објеката, спортских терена. Тако ће Први мај бити свечано дочекан и у низу припрема за прославу Дана младости свечано испраћен.

Д. Цвијетић

ЗА АКТИВНИЈИ ОДМОР РАДНИКА

- Мало радника одлази у одмаралишта
- Много више групних излета
- Подићи што више спортских објеката

Коришћење активног одмора радника било је предмет разматрања Синдиката и организације Социјалистичког савеза. Подаци добијени од извесног броја анкетираних подружница, показују да је прошле године недовољан број радника користио одмор у летовалиштима или одмаралиштима било на мору или на планинама. У 38 анкетираних подружница, како је истакнуто недавно на Среској конференцији Социјалистичког савеза, ван сталног места боравка, одмор је користило око 20,4% радника.

Што је боље са излетима. Томе је допринела изградња одмаралишта »Борјак« у Рибници код Краљево које је прошле године рачуна се посетило око 100.000 излетника. О народним празницима »Борјак« је посећивало око 12—15.000 људи. Нису били ретки дан када се могло видети по 2—3 хиљаде деце, коју је привлачило спортско игралиште и дечји парк на рзним справама. У колективу Фабрике вагона на заузимање Синдиката и Одбора пријатеља природе били су најбоље организовани групни излети.

Но све је то недовољно обзиром на велики број радника. Због тога је Среско синдикално веће преко свог и општинског одбора пријатеља природе повело у овом правцу широку акцију.

Током наредних месеци у свим колективима организовале се чешћи групни излети, зашта у нашем срезу, као ретком којем кра-

ју наше земље, има изванредних могућности. Гоч, Копаоник, Столови, Ибарска Клисура, кањон Студенице, затим средњевековни манастири, све су то природне лепоте и историске знаменитости, које привлаче у свако доба године не само домаће него и стране туристе.

Изградња објеката на излетништима и уређење спортских терена на овим за боље извођење физичке културе и радничких спортских игара, један је од најважнијих задатака које су на себе узели и срески и општински одбори пријатеља природе. Путем радних акција и прилозима синдикалних организација у наредним месецима учиниће се много више на уређењу излетништа. Ове године коначно ће се завршити спортско игралиште у »Борјаку« који је претворен у синдикално одмаралиште. Тиме ће се оmlадини Краљево и уопште пружити могућност да на овом најближем излетништу проводи активни одмор у спортским играма. У »Борјаку« ће Срески одбор пријатеља природе у току целе године организовати спортске игре и такмичења. Нека предузећа су за своје раднике подигла викенд-кућице. Још неколико других ће изградити. У овој сезони увешће се стални аутобуски саобраћај.

У Врњачкој Вањи у изградњи је велико одмаралиште. Већ у току ове сезоне у њему ће провести одмор око 600 радника. Фабрика вагона има у Врњачкој Вањи ви-

кенд кућице у којима радничке породице са децом могу провести одмор а да их преноћиште не стаје више од педесет динара. Викенд кућице су опремљене да породице могу брзо и на лак начин припремити храну. У плану је да се изграде кућице са још тридесет лежаја. Фабрика вагона има викенд кућице за своје раднике и у Матарушкој Вањи.

Поред тога и Републички одбор пријатеља природе уступио је колективима Среза Краљево извештан број лежаја у својим камповима у Ровињу Дубровнику, на Хвару и у Сребрену.

На крају може се подвући да је велика штета што још није учињено све, како би се за одмор радних људи користила изванредно лепа планинска насеља у нашем срезу, као што су Рудно, Млача, Гоч, Станишинци, Савова и друга. Скоро сва ова лепа насеља на домаку планинских река, које су привлачне не само својом лепотом него су примамљиве и за љубитеље спортског риболова. С друге стране, од оваквог начина организовања летовања у планинским насељима по приватним домовима и становама ових села имали би извесне приходе. Док се не изграде путеви до Млаче, Рудна и Савова, можда би се долазак излетника у ова насеља могао организовати на брдским коњима, што би за спортисте у сваком случају то био излет веома атрактиван.

Ж. Илић

У духу припреме: НАГРАЂЕНИ ПЛАКАТ

ДРУШТВЕНА ХРОНИКА

ШТЕТА БЕЗ КРИВЦА?

Док заједница улаже огромне напоре у штедни и рационалном коришћењу дрвета, из плаву парне стругаре «Јасен» у Краљеву потпуно је иструблило 100 кубних метара јелових трупаца.

На столу тржишног инспектора Народног одбора општине Краљево лежи читав хрпа разних хартија: писама, записника, извештаја...

Први акт послао је Дрвни комбинат «Јасен» 30 септембра 1955 године Тржишној инспекцији Народног одбора среза Краљево.

«Јасен» извештава инспекцију да се на њиховом плацу налази 100 кубних метара јелових трупаца који пропадају.

Наиме, ову грађу је купио предузеће «Авала» из Банатских Карловаца од предузећа «Јабларац» из Чачка, док је «Јасен» требало да је иструже у својој стругари за рачун «Авале». Али пошто су «Авала» и «Јабларац» дошли у сукоб због квалитета дрвета «Јасену» је речено да обустави резање трупаца док се њихов спор не реши.

На крају акта «Јасен» каже да је грађа већ пропала за 60 процената и да за ову штету са себе скида сваку одговорност.

У међувремену се појављује предузеће «Западна Морава» из Крушевца са жељом да преузме извесну количину ових трупаца, али и она одмах обуставља стругање због оштећених трупаца услед трулења.

Инспекција Народног одбора општине из Краљева одмах излази на лице места и са сталним судским вештаком констатује да су трупи пропали за 80 процената и да обзиром на кишне временске прилике постоји могућност да трупи врло брзо постану потпуно неупотребљиви.

О свему овоме инспекција обавештава инспекторате тржишта општине Чачак, Вршац, Крушевац, Државни секретаријат за послове привреде Србије и пошто нико ништа не предузима, Тржишној инспекцији Народног одбора општине у Краљеву акт том број 4166/55 од 5 септембра 1956 године о свему обавештава Среско јавно тужиштво и прилаже записник о стању грађе која трули.

После скоро два месеца Тужиштво шаље Тржишној инспекцији акт бр. 1697/56 и тражи објашњење зашто органи инспекције нису изашли на место где грађа трули и предузели потребне мере.

На крају акта стоји: «Молимо за хитност».

Инспекција Народног одбора општине одмах извештава Тужиштво да је она предузела све потребне кораке и да је о томе Тужиштво известила. Поново је приложен записник о стању грађе.

И ту је био последњи траг ове преписке.

Акт је заведен под бројем 28917, дана 5 новембра 1956 године.

Дани и године су пролазиле а грађа је кисла и трулева.

И можда би већ пала у заборав да пре неког времена случај трупаца није поново почео да се заводи у дебеле књиге деловодних протокола.

Овог пута «Јасен» се обраћа Отсеку за пољопривреду Народног одбора општине у Краљеву.

Акт је сасвим кратак. «Трупи су већ одавно иструблили и постали легло заразе. Али пошто се и даље налазе на плаву ове стругаре, молимо вас да пошаљете комисију која ће констатовати здравствено стање ових трупаца како би могли најзад да их уклоњимо.»

М. М.

Забележено у Врњачкој Бањи

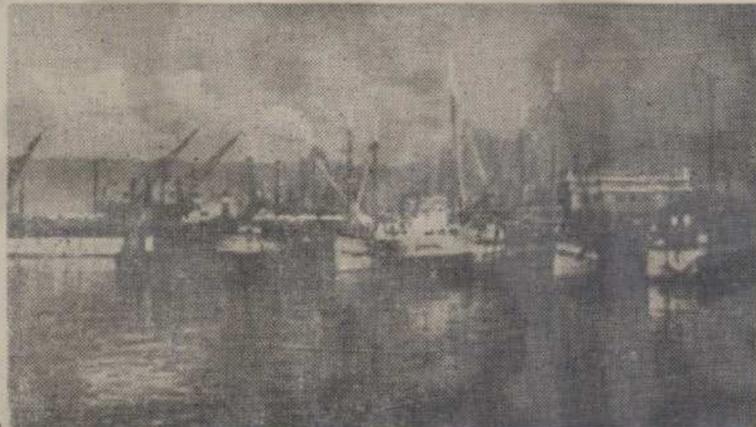
ДА ЛИ СТЕ ВИДЕЛИ
НОВИ БАЗЕН?

- Врњачка Бања конкурише мору
- Модерно туристичко насеље
- Неколико ружких епителија

До скоро су Врњачани волели да своју Бању упоређују са Карловим Варима и да је стављају у ред најлепших бања у свету, што она у сваком случају и заслужује. Да се хвале милионским бројем ноћивања и посетама туриста са свих крајева земљине лопте. Данас су Врњачани своју «пропаганду» усмерили у једном другом правцу. За њих је сада значајније то што у Врњачкој Бањи не постоји сезона и несезона и што гостију има преко целе године. То доноси веће приходе мештанима и Општини, јача фондове и на тај начин стварају се услови да се по-

овог насеља треба да се подигне и један ресторан где ће гости смештени у павиљонима и купачи моћи да добијају храну и остале угодности услуге.

Интересантна је намера Врњачана у погледу коришћења базена и читавог овог насеља. До сада су гости у Врњачкој Бањи, поред лековите воде, богатог културно забавног живота, пријатне климе и разних историјских споменика имали готово и све остале услове, који су госту неопходни да би одмор могао пријатно да проведе. Па ипак једна ствар је недостајала. Врњачка Бања до сада није

ЗАШТО НА МОРЕ...

дигну нови објекти и Бања поста не још лепша.

Па ипак, први пролећни дани пролазе у знаку све већег прилива гостију, јер без обзира на све повољне услове који се у току зимских месеци пружају госту, упросто Бања постаје оно што је баш и доводи у ред најлепших бања у свету.

Ресторан «Звезда», који је у неку руку незванични барометар бројног стања и расположења гостију, сваке вечери је препун. Додуше, дешава се да по неки србин заседне поред музике, извуче из новчаника неколико хиљадарки и онда разбијајући чаше «милује се ду браду» заједно са певачицом, по неколико пута у току вечери. Када Бања већ нема могућности да музику пребаци у неку другу кафану, већ она свира у ресторани у коме се хране гости, онда не треба дозволити да се ниво овог ресторана спушта, макар испод просечне културности, јер све то заиста одудара од општег амбијента, великих претензија и још већих могућности Врњачке Бање у афирмацији на европским туристичким димензијама.

КОНКУРЕНЦИЈА МОРУ

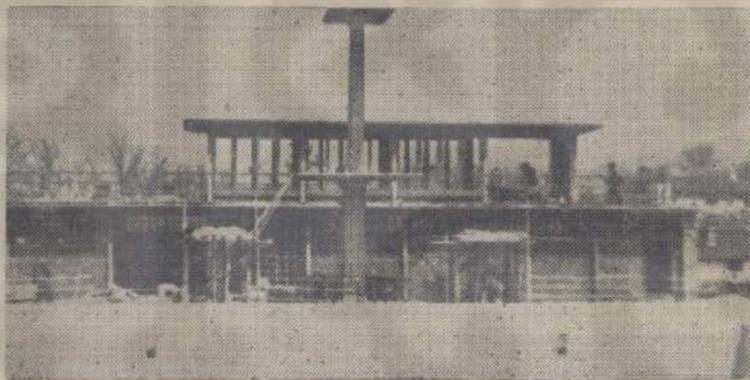
Прва ствар коју ће врњачанин питати пријатеља када дође у Бању је, да ли је посетио нови олимписки базен, који се управо довршава. И ту су потпуно у праву. Базен заиста вреди видети. Иако човек тренутно може да добије само делимичну слику онога у чему ће гости уживати када базен буде био потпуно довршен и почне да ради, читав објекат делује стварно импозантно.

Поред базена, који је читавом површином обложен плавим порцеланским плочицама, подигнут је високи торањ са скокове, кабине и свлачионице за 960 купача, ресторан са терасом изнад кабина, мали базенчић за децу и низ других објеката.

Народни одбор општине намерава да непосредно поред базена подигне читав један минијатурни градић или туристичко насеље како га тачније зову. Та намера се већ и реализује изградњом три павиљона од по 30 лежаја, чију грађу инвестира Народни одбор општине и Републички одбор пријатеља природе на бази удруживања средстава. Идуће године предузеће се са градњом овог насеља које ће се протезати између базе на и комплекса борове шуме од 800 хектара. Поред тога у експлу-

имала плажу, коју већина наших људи сматра за најважнији услов за пријатно искоришћење одмора. Зато се већина људи радије одлучивала за боравак на мору.

Базен тим гостима треба да замени море. И не само то, поред плаже и сунце, које ни овде није шкрто, гости ће имати још много других услова, које море не може да им пружи; излете на оброн-

...НОВИ БАЗЕН ЧЕКА

ке планине Гоча, киселу воду, обилазак историјских споменика, којима је околина врло богата, сталну забаву и разоноду и тако даље.

Установа за унапређење посете из Врњачке Бање, која је до сада показала веома успешне резул-

САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА
У НОВОМ ПАЗАРУ

Саобраћајне несреће у Новом Пазару су учестале. Једини разлози за то су вожња кола у напитом стању или дотрајалост и техничка неисправност кола. Има доста случајева да са колима управљају и лица без возачке дозволе.

Последње саобраћајне несреће су велике, изражене у личној или друштвеној штети. Један такав карактеристичан пример десило се крајем месеца марта. Идриз Чапрић, пословођа радње «Рас» у Новом Пазару је од своје уштеђевине пре два месеца набавио лепа кола марке «Олимпија». Са њима је често одлазио до Новопазарске Бање. Тамо се задржавао на купању и одмах се враћао назад. Ових дана је прегрешно правило да шофер у кијавом стању не сме

тате у обезбеђивању културног и забавног живота гостима, већ има неких планова у вези организовања разних пливачких такмичења и ватерполо турнира у новом базену. Већ се говори о довођењу чувеног Француског балета на води који је пре неког времена гостовао у нашој земљи и доживео огроман успех.

У сваком случају базен ће бити за госте једна нова и велика атракција, а за домаћине нови извор прихода, који ће они, свакако умети да искористе.

РУЖНА СЛИКА

Народни одбор се стварно много труди да Бања изгледа што лепша. Међутим, оно што гост види на самом улазу у Врњачкој Бањи, управо оно што зову аутобуска станица, не само да не личи на било какву станицу, већ претставља ругло ове лепе Бање.

Уз сами ивичњак коловоза, побијено је безброј табли најразличитијих боја и формата на којима су, опет разним бојама, исписана имена транспортних предузећа и редови возње њихових аутобуса.

Све то делује веома, и веома ружно. Карте се продају по улици, информације се добијају од кондуктера по парковима или кафанама, ако их човек уопште и пронађе, нигде не постоји гардероба или

зењима склопи споразум о заједничком подизању аутобуског пристаништа, на коме би свако предузеће имало своје билетарнице, просторије за возаче и кондуктере, гардеробу и простор за паркирање возила, али се предузећа нису одважала.

Општина мора да реши овај проблем, јер се ње у првом реду и тиче, и она ће га изгледа ликвидирати. Наиме, припрема се идејна скица за изградњу модерне аутобуске станице, у коју ће поред билетарница, гардеробе и чекаонице бити смештена и централна бањска рецепција. Тако би гости приликом доласка у Бању могли одмах да добију сва потребна обавештења и обаве све послове око пријављивања и смештаја, уместо да лутају са једног краја Бање на други и изгубе читав дан времена док не прибаве сва обавештења и пронађу хотел у који су распоређени.

У кооперацији са неким транспортним предузећима, која пристају на ову сарадњу и Управом бањског лечилишта, Народни одбор општине би приступио финансирању и градњи овог објекта, док би се осталим предузећима која не буду учествовала у изградњи аутобуске станице наплаћивала такса за паркирање и остале услуге које ће им бити стављене на располагање.

Тако ће гости, можда већ идуће године, уместо у дунглу испреплетаних аутобуса и табли пристизати у модерно аутобуско пристаниште, а Народни одбор општине и мештани ће се ослободити ругла које њиховој Бањи озбиљно смета.

М. МАРИЋ

ИЗЛЕТ
НА ГОЧ

На Гочу ће се 17 априла прославити «Пролећни дан планинара»

У знаку припрема за прославу Првог маја и Дана младости, Планинарско смучарско друштво «Гвоздац» из Краљева у сарадњи са Одредом извиђача, Феријалним савезом и другим сродним организацијама и школама, организује у недељу 17 априла, под називом: «Пролећни дан планинара».

Овим масовним излетом Краљевчани ће поздравити овогодишње пролеће, расцветале ливаде и зелене шуме, и провести један пријатан пролећни дан у природи, а тиме и започети овогодишњу прославу празника рада и младости.

Ученици, са својим наставницима и родитељима, као и остали грађани посетиће тога дана и Партизанске Колибе, где је 1941 године, формиран Краљевачки партизански одред.

Превоз свих излетника обезбедиће аутобусима, који ће у недељу ујутро полазити са аутобуске станице.

Сва обавештења у вези овог излета могу се добити у просторијама Планинарско-смучарског друштва «Гвоздац» — Трг Маршала Тита 26.

Д

Љ. КОНДИЋ

Ускоро закон о социјалном осигурању приватних занатлија

У току ове године у свим републикама биће донесени закони о здравственом осигурању пољопривредних произвођача чија ће примена, како је Савезним законом одређено, почети најкасније до краја године. У Србији, Словенији и Босни и Херцеговини ови прописи су већ донети, а ускоро ће законски предлози бити и пред домовима народних скупштина у осталим републикама.

Укључивањем сељака у осигурање биће спроведена у живот идеја о осигурању читавог нашег становништва. Преостају још једино приватне занатлије. Према речима члана Савезног извршног већа Моме Марковића, који је пре неколико дана говорио о томе у одбору за питања рада и социјалног осигурања Већа произвођача Савезне народне скупштине, закон о осигурању приватних занатлија биће донет ове године. У сарадњи са Занатском комором Југославије припремљене су тезе о основним принципима на којима би требало регулисати ово осигурање, тако да ће ускоро рад на овим прописима бити приведен крају.

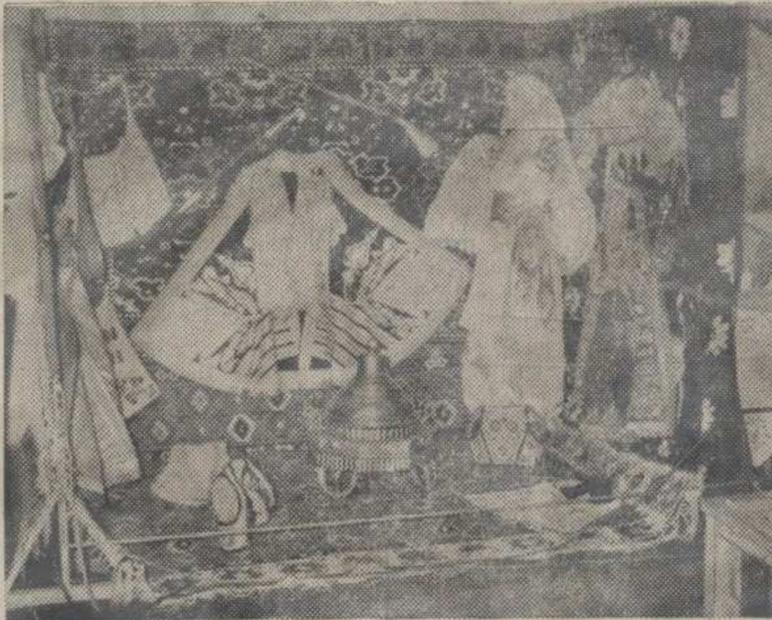
Засад се зна да ће осигурање занатлија бити засновано на истим принципима као и здравствено, пензиско и инвалидско осигурање радника и службеника — на начелу узајамности и међусобне солидарности, и да ће обим права зависити само од висине доприноса. То значи да средства у фондovima осигурања занатлија морају бити довољна да покрију расходе здравственог, пензиског и инвалидског осигурања. Они који очекују већа права, свасвим разумљиво, плаћаће и већи допринос.

Пред Савезним органима у овој години стоји веома обиман посао на даљој изградњи система социјалног осигурања. Ових дана биће готов елаборат који је припремала једна шира интересорна комисија састављена од представника секретаријата за рад, социјалну политику, здравље, за опште привредне послове, финансије, завода за социјално осигурање и Централног већа Савеза синдиката. Припремљени елаборат биће упућен на ширу дискусију свим заинтересованим органима и организацијама, а изгледа да ће бити поднети Савезној народној скупштини пре израде одговарајућих правних прописа.

Сазнајемо да ће се, осим тога, извршити анализа пензиског и инвалидског осигурања и дечјих додатака. Закони о инвалидском и пензиском осигурању успешно су спроведени, али временом су искрсла многа питања за која би требало предложити нова решења. Тако, на пример, треба да се одлучи за које ће се нове категорије осигураника установити бенефицирани радни стаж, на који сада имају право рудари, пилоти, рониоци и радници који раде у кесонима, а под одређеним условима и поједине категорије инвалида и дефектних лица.

Нови систем награђивања изискује да се проучи и висина основа за пензије, а с тим у вези и систем категоризације радних места.

У погледу дечјих додатака проучиће се висина цензуса и решиће се нека питања повећања дечјег додатка у вези повећања стварине. Предвиђа се да ће посао око дечјих додатака бити обављен већ у првом полугођу ове године.

Хигијенско здравствена акција на подручју општине Нови Пазар

Анализирајући хигијенско здравствено стање на подручју Општине Нови Пазар констатовало се да хигијенско здравствено прилике на овом подручју нису задовољавајуће. Многа села а и градска домаћинства немају основних хигијенских услова за здрав живот. Велики је број нехигијенских и влажних кућа, неуређених дворишта, нехигијенских нужника. Стога се смешта по кућним подрумима или уз саму кућу. Стајско ђубре се растура по двориштима, загађује и прља окућнице и ствара могућности за појаву болести. Ни лична хигијена становништва није на потребној висини. Многа су домаћинства без довољно воде, сапуна и купатила. Чак ни школе немају својих купатила услед чега се јавља велики број гнојних и других обољења. Има и ванљивости и појава епидемије пегавог тифуса.

Исхрана становништва недовољна, једнолична и неукусна. Ово долази из непознавањем основних вредности животних намирница. Према констатацијама лекара храна је најчешћи узрок деформације деце и појаве дечјих обољења.

У жељи да се побољша хигијен-

ско здравствено стање Савет за народно здравље још бившег среза Нови Пазар је у почетку 1959 године израдио један перспективан и дугогодишњи план и програм хигијенско-здравствене акције кога у овој години настављају општине Тутин, Сјеница и Нови Пазар.

План обухвата асанирање кућа, дворишта, нужника и водних објеката. Активисти у реализацији плана дају констатације а потом препоруке и конкретне задатке домаћинствима и друштвеним организацијама на том терену. Екипе учествују у здравственој акцији имају за задатак да васпитавају народ како да чува и брани своје здравље. Нарочита пажња се посвећује жени у објашњавању начина рада у пословима које она треба да обавља. Хигијенска акција има за задатак да ствара убојења и за напредну пољопривредну производњу и гајење воћа и поврћа као јаким чинилаца у правилној нези и јачању човековог здравља. Акција предвиђа многе семинаре и предавања из домаћинства који ће упознати домаћине са хранљивим материјама и основним животним намирницама, које служе за справљање укусних

и хранљивих јела. Исто тако се домаћинствима предочава потреба уређења стана, намештаја у њему, постељина, прања рубља и друго.

Проблем држања стоке у подрумима кућа и у ближој околини куће мисли се такође ликвидирати овом акцијом. Хигијенском акцијом се жељи постићи одвајање економског дворишта, стварање хигијенско-бетонског ђубришта и на викавање домаћинства на хигијенски живот у радним сезонама. Акција повезује становништво са пољопривредним стручњацима и њима даје задатке и препоруке за сарадњу са грађанима.

Екипе за обављање хигијенско здравствене акције обједињује Штаб за превентиву општине. У овај Штаб су укључени представници здравствених организација, Савеза комуниста, Црвеног крста и сви остали.

Посебно интересовање и велико материјално учешће даје Хигијенски завод из Новог Пазара који има и добру подршку од Хигијенског института НР Србије. Велики успех у хигијенизацији села постиже Завод нарочито на подизању водних објеката. У 1959 години Завод је подигао сто водних објеката. У овом другом плану има за задатак изградњу водовода у Рајчиновићу у дужини од 2,5 км. за чију је изградњу потребно утрошити три милиона динара. Изградиће се још водовод у Рајетићу, Чесме у Валетићу, Цоковићу, Трнавцима.

Акцијом извршиће се хигијенизација школа: Тршава, Вијеле Воде, Лукаре, Дежева, Кузмичево, Осаоница, Пожега, Солоћани и Поствење. У извршењу ових послова учествује и УНИЦЕФ са доделом материјалних средстава. У овим местима се мисле створити огледни здравствени центри и места за обучавање грађана.

Средства за извршење овогодишње акције обезбедиће Народни одбор општине у Новом Пазару, Народни одбор Среза Краљево, Завод за социјално осигурање и Хигијенски завод у Новом Пазару.

По обављеним пословима поднеће се исцрпни извештаји на основу којих ће се урадити план акције за наредну годину.

Д. Цвијетић

Нови Пазар

Д. Цвијетић

Нови Пазар

Пишу нам...

МАТАРУШКА БАЊА БЕЗ

АУТОБУСКЕ СТАНИЦЕ

Ево још једна од сезона на прагу а још ништа није предузето да се већ једном реши питање аутобуске станице у Матарушкој Бањи. Бања данас заиста пружа лепу слику. Много се ствари изменило и постоје сви услови да гости проведу пријатан одмор у њој. Међутим, прилаз Бањи и аутобуска станица, не само да одудара од целокупног и пријатног амбијента, већ претставља право ругло. Место које је предвиђено за пристајање аутобуса прекривено је огромним јамама преко којих возила тешко прелазе и сада када је терен сув. Међутим, када падне и најмања киша ове јаме се напуне водом тако да путници и возила са тешком муком успевају да се преко њих крећу.

Да Бања нема новца за подизање модерне аутобуске станице, чо век још може да схвати, али то нико не тражи нити је тренутно Бањи једна таква станица неопходна. Неколико кола песка и мало више предузетљивости одговорних људи и овај заиста озбиљан проблем био би најзад решен.

Драгиша Каранџић

Друже уреднице,

Један пример «експедитивности» поште у Новом Пазару, мислим да потпуно заслужује да се у интересе информисања јавности о једном јединственом рекорду објави у Вашем листу.

Р.М.

Пошти Нови Пазар предао сам једну дописницу 18 фебруара 1960 године рачунајући да ће она стићи ми моме пријатељу у Сјеницу још у току истог дана. На овој линији саобраћају по два аутобуса дневно и има услова да поштом врло брзо стигне. Међутим, мој пријатељ је добио дописницу 24 марта 1960 године. Значи, равно после 35 дана путовања.

Па сада ме интересује, када је пошти у Новом Пазару потребно 35 дана да би поштом пренела на удаљеност од 52 километра, колико би онда поштом по њиховој «експедитивности», далеко било, путовала до неког удаљеног места или у иностранство.

Ма колико читав ова работа изгледала смешна, надлежни поштански органи би требали да се озбиљније замисле над оваквим алкавим радом своје службе у Новом Пазару.

М. М.

НЕВОЉЕ СА ДЕЧЈИМ

ДОДАТКОМ

Родило ми се дете још у августу месецу прошле године и почео сам још тада да прикупљам документа за дечији додатак. Прво сам писмом тражио извод из матичне књиге рођених од Општине Краљево, па пошто га нисам добио одем лично, изгубим читав дан времена и најзад добијем извод. Само ту је тек био почетак мојих muka.

Обраћам се за уверење о имовном стању мом Народној одбору општине у Ваљевцу, али нисам могао да добијем док се не изврши подела заоставштине мог покојног оца који је умро десет месеци пре рођења детета. Обраћам се Суду у Рашки и тражим да се изврши подела, односно изјављујем да се одричем земље, али Суд не поседује умрлицу те морам и њу да набавим.

Одлазим у општину, али они кажу да су давно послали умрлицу Суду и да је он сигурно загубио. Онда сам се шетао од Општине до Суда док коначно нисам пронашао умрлицу и средио читав посао.

Прикупим сва документа предам Општини а она их упути Катастарској управи у Рашки. Међутим, документа се опет негде загубе и данас више нико не зна где су.

Вратио сам се кући и када сам израчунао колико сам новца потрошио и колико сам изгубао радних дана, видео сам да је најбоље сачекати нека дете још мало поодрасте па нека само регулише свој дечији додатак.

Биорац Славољуб, радник

Ибарских рудника

НОВИ ПАЗАР

Д. Цвијетић

Ибарских рудника

**ПОЧЕО СРЕСКИ
ФЕСТИВАЛ АМАТЕРСКИХ
ДОСТИГНУЋА**

**ДУГОГОДИШЊА ТРАДИЦИЈА
УМЕТНИЧКОГ АМАТЕРИЗМА**

У Краљеву је прошле суботе у дворани Електрокомбината почела Среска смотре културно-просветних и културно-уметничких друштава. На претходним општинским смотрама културно-просветних и уметничких друштава, које су недавно држане по центрима готово свих наших општина, дато је 86 приредби на којима је учествовало око 4.200 извођача. Поред наступа на општинским смотрама просветна и уметничка друштва са територије нашег Среза дала су у предизборној активности око 200 приредби.

Приликом свечаног отварања овогодишње Среске смотре културно-просветних и културно-уметничких друштава, учеснике ове наше највеће уметничке аматерске манифестације, као и присутне госте поздравно је Миодраг Јанић, председник Културно-просветне заједнице нашег Среза.

У свом краћем поздравном говору приликом отварања Среске смотре, Миодраг Јанић је истакао улогу нашег уметничког аматеризма који се негује по нашим просветним и уметничким друштвима. У уметничком делу програма, по

ПОЗОРИШНА УМЕТНОСТ

СУМЊИВО ЛИЦЕ

Нова премијера Аматерског позоришта у Краљеву.

Ових дана после дужег времена имаћемо поново прилику да гледамо једно позоришно дело највећег српског комедиографа Бранислава Нушића. Чланови Аматерског позоришта извешће нам том приликом комедију »Сумњиво лице« у режији Мије Сарића и сценографији Добриле Величковић.

У комедији »Сумњиво лице« Нушић се обраћа својој омиљеној теми власти, коју је он тако инвентивно и непосредно приказао у већини својих комедија. Под не посредним утицајем руског класика Николаја Гогоља, Нушић је у комедији »Сумњиво лице« постигао и свој највећи комедиографски литерарни домет. Средина у којој се одиграва ова комедија је самовлашће Обреновићевог режима. Предмет комедиографских посматрања је полициска власт ондашње српске провинције, њена бирократска ограниченост, бескрупулозност гоњења сумњичење, подмићивање и самовоље без одговорности. У лику капетана Јаротија Пантића, као претставника провинцијске полициске власти, Нушић је веома рељефно приказао инструмент владајућег режима. Кроз ликове полициских чиновника Нушић нам је пак пружило режимики Обреновићев апарат, који притвара невинне људе, фалсификује документа и измишља кривице и кривце.

да је спали. Када је дошао Никола Петровић, за управника позоришта у Београду, Нушић је и њему понудио своју комедију за извођење. Петровић је као и Шапчанин изразио своје задовољство, па је на крају рекао Нушићу, да дође и узме што пре своје дело, јер не би волео да се оно нађе код њега, па да због тога оде у затвор. И на крају, када је сам Нушић постао управник позоришта, он је понова извукао дело из архиве. Управник Бранислав Нушић одбио је том приликом да стави на репертоар дело комедиографа Бранислава Нушића. У току Првог светског рата, Нушић је при повлачењу преко Албаније, оставио своје дело код неког Арнаутина, који му је доцније то дело вратио. То је комедија »Сумњиво лице«.

Комедијом »Сумњиво лице« Бранислав Нушић је дао своје највеће, најдуховитије и најнадахнутије позоришно дело. Ни у једном делу, као у овој комедији Нушић је показао своје сатиричне особине, које су понекада вулгаризоване претераним хумором, тако да онемогућују већу осуду, горчину и жестину. Због тога су веће особине овога дела: ведрина, шала и комичност, а много мањи сатирични квалитети и осуда једног времена, које ништа за собом није добро оставило.

У режимики поступку комедије »Сумњиво лице« није се пошло од компромиса са буржоаским укусом, које је створило калупе и шаблоне у његовом тумачењу. Извођење ове комедије биће један вид савременог третмана Нушићевих комедија, а наполе »Сумњивог лица«, које смо само једанпут имали прилике да гледамо и то пре десетак и више година.

Скорашња премијера »Сумњивог лица« у извођењу чланова аматерског позоришта показале новог Нушића, нова мишљења и нове оцене, које могу да упуте у другојачија схватања његовог комедиографског рада и тумачења на сцени.

но-уметничког друштва »Абрашевић« из Врњачке Бање, Забавни оркестар припадника ЈНА, рецитатори, као и солисти инструменталисти и певачи озбиљне, забавне и дез-музике.

Понедељак
У дворани Електрокомбината прошлог понедељка увече наступили су солисти и инструменталисти на родне музике културно-просветних и уметничких друштава из Ушћа, Студенице, Обрве, Конарева, Витановца, Рибнице и Краљева.

Уторак
Прошлог уторка у просторијама Радничког универзитета у Краљеву одржано је Књижевно вече на коме су читали своје поетске и прозне радове чланови клуба »Санџачка искра« из Новог Пазара и чланови Клуба младих писаца из Краљева.

Среда:
У дворани Аматерског позоришта прошле среде је наступило Културно-просветно друштво »Рудар« из Ушћа са драмом Миленка Мисаиловића »У туђој кући«. Дело је изведено у режији Милуна Миловића. У извођењу ове драме учествовали су: Милица Јанић, Милун Миловић, Радослав Пљанојевић, Драгица Глишић, Драгић Тапић, Мара Драшковић, Негослав Ерковић, Стојан Златковић, Оливера Пиљојчић, Мирослав Тошић, Миливоје Ђорђевић и Милан Ладолж.

**Књижевно вече
чланова
„Санџачке искре“**

У оквиру Фестивала достигнућа на пољима аматерских делатности, приређено је у уторак у сали Радничког универзитета у Краљеву, књижевно вече младих писаца—аматера, чланова »Санџачке искре« из Новог Пазара. Том приликом читали су своје радове Зухра Ајановић, Заим Азеховић и Данило Цвијетић.

Посетиоци ове ретке приредбе имали су прилике да слушају младе књижевнике—аматере који су на неколико књижевних конкурса однели значајне награде великих југословенских листова и часописа.

Општи утисак понет са ове вечери обележен је само делимичним успехом писаца—аматера, јер у њиховим радовима није било дубљих захвата књижевне проблематике. Ово се у првом реду односи на поезију Зухре Ајановић у којој преовлађују наивни и рекло би се чак и школски стихови. Уз то у неким њеним песмама осећа се прилично јако и по мало невешто подражавање извесних песничких величина. Најзад у стиховима ове младе песникиње постоји један невешт покушај да се уобличи одређена песничка форма, који није могао да донесе видљиве резултате. Можда би једино избори мотива и делимична настојања да се неком песничком финесом изрази право песничко расположење, допринело да у поезији З. Ајановић нађемо мало трагова праве књижевне вредности.

—За поезију Данила Цвијетића посећене деци и одраслима, може се с правом рећи да је сва у настојањима да се погоди основни ритам и да се избегне сентиментално исповедање у чему није било много успеха.

Заим Азеховић са својим прозним радовима био је ближи репортерском него приповедачком остварењу. Ово у првом реду зато што у својим малим творевинама уноси читав низ детаља који у даљави од основних идеја. Најзад у радовима има искувице, не баш најтачнијих расуђивања и тумачења, који неминовно доводе до опуштања пажње слушаљача.

Фестивалско књижевно вече које је изазвало прилично интересовање краљевачке публике означено је само делимичним успехом и претставља један књижевни подухват у малим размерама који је са ангажовањем већег броја младих писаца—аматера могао да пређе те оквиру.

С.Д.Ч.

СА ФЕСТИВАЛА

Седамнаест година

Прошло је седамнаест година као седамнаест летњих плускова, као седам, седамнаест проливених суза, као седамнаест уздаха. Прошло је седамнаест година од дана завејаног снегом, од првог вриска детета спојена с урликом немачких топова. Тог поцепаног јутра људским рањима први пут угледах суморно свитање и на свијет дођох једна у замену за хиљаде мртвих. А таква јутра низала су се од мог рођења и у једном од њих изгубих оца никад невиђена. Плакала сам дуго с народом који гине, и моје дјетињство је прошло у плачу рањене домовине. Од тада је прошло седамнаест година, као седамнаест уздаха као седамнаест кришом утрвених суза. За гробом оца који не знам где је. Ох оче, када будем нашла твој гроб излићу над њим сву горчину младог ми живота. Ох, зар да на твој светом гробу избљујем све патње све незадовољство собом и људима? Тај мали је цео подземни свет да прими толики бол. Али ја знам оче да су твоје груди бескрајно широке а срце велико као сав црногорски крш под којим почиваш. Кад будем нашла твој гроб оче, пећу ти над њим говорити нежне речи јер не умем. Говорићу ти искрено и кратко, без претварања. Кад будем нашла твој гроб оче посадићу на њему седамнаест белих кринова за седамнаест протеклих година за седамнаест дечињих уздаха за седамнаест кришом утрвених суза.

Зухра АЈАНОВИЋ

ПРЕД СМОТРУ МЛАДОСТИ

ШКОЛА МЕЂУ НАЈБОЉИМА

Основна школа »Димитрије Туцовић« у Краљеву свакако је једна од најбољих на територији општине. Настава у овој школи похађа око 850 ученика. Поред наставе у Школи је веома развијен културно - просветни и спортски живот. Поред научних група, друштва за телесно васпитање »Партизан«, стрељачке друштине и клуба младих селенита, у Школи је веома активна делатност и на културно-уметничком пољу. Од укупног броја ученика по разним уметничким секцијама ангажовано је око 50%. У овај број спадају и пионери забавишта, јер и код њих је развијена културно-уметничка активност.

У литерарној секцији ове Школе окупљено је око 80 ученика. На састанцима ове секције читају се оригинални прозни и поетски састави талентованих ученика. Недавно је ова секција приредила врло успело књижевно поподне за ученике Школе.

Ритмичка секција је такође масовна. У њеном раду је окупљено око 100 ученика. За овом секцијом не заостаје много хорска секција, која броји око 60 ученика. Чланови ове секције припремају хорске песме у два и три гласа.

Драмској секцији школе »Димитрије Туцовић« припада посебно

место, јер је неговање позоришне уметности развијено како код ученика старијих, тако и нижих разреда као и међу пионирима забавишта. Недавно су ученици нижих разреда и пионери забавишта дали веома успелу приредбу, на чијем програму је било одломака из позоришног комада »Видо« Јанка Веселиновића и Врзака, као и рецитација и песама. Старији разреди ових дана спремају драматизацију Андерсенове бајке »Снежана краљица« за смотру младости, која ће се одржати почетком маја у Краљеву.

Поред ових секција у Школи ради и секција на француском језику, која броји преко 50 ученика. Чланови ове секције припремају приредбу на француском језику са својим хором, драматизацијом, лекцијом, рецитацијама и песмама.

Целокупним уметничким радом у школи »Димитрије Туцовић« врло успешно руководе: Милица Чудић, Вера Вученовић, Јелена Марковић, Љубица Јоксимовић, Љиљана Милановић и Милорад Панић, наставници.

Већи део уметничког рада у школи »Димитрије Туцовић« у знаку је припрема за Смотру младости.

М.

САВЕТИ СТРУЧЊАКА

Како освежити старе орахе

Старим орасима се повраћа пр-вобитна свежина и сочност, ако их један до два сата пре употре-бе држимо намочене у сланој во-ди.

Одржавање чисте пасмине пчела

Да се сачува чиста пасмина пче-ла, треба матици пре рођења пот-кресати крила за два мм. На тај начин она не може далеко да ле-ти, па се оплоди са мужјаком ис-тог рода.

Нису вране велике штеточине

Нису вране велике штеточине ка-ко се обично сматра. Количине жита, што вране поједу у току једне године износи око 15-отсто од укупне њене хране. Знатно је већа корист од врана јер оне та-мане шкољиве инсекте и животи-ње. Инсекти и животиње из-носе преко 75 отсто од укупне хра-не (скакавци, гусенице, мишеви, кунићи и други глодари).

Како заливати поврће

У пролеће и лето заливати по-врће и цвеће је врло корисно. Во-да треба да се држи у посуди бар један дан и то на сунчаном месту, да се загреје. Заливање је најкори-сније увече. Неће бити штетно, а-ко се биљке залију и за време об-лачних дана, па макар се очеки-вала и киша.

Уништавање гусеница на поврху

Најуспешније се на поврху та-мане гусенице са раствором 10 ли-тара воде 1 килограм соли и 30 грама шалитре. Тим раствором по-ливајте поврће. Овај раствор у-

ништава гусенице. Код купуса, ке-ља и сличног поврћа где гусенице имају боља скровишта поливање треба поновити више пута.

Прављење вештачког леда на једноставан начин

У земљани лонац успите 100 гра-ма сумпорне киселине и 50 гра-ма воде затим додајте 30 грама сумпорне киселе воде. У овај рас-твор ставите посуду са водом. По-суду у смеси брзо окрећите и за неколико часова вода ће се у посу-ди претворити у лед. Раствор мо-жете више пута употребљавати.

Исхрана гусака и патака

Кад храните гуске и патке по-мешајте са храном прах од дрве-ног угља. Такву храну лако варе и од ње се гоје.

Лечење промуклости канаринаца

Ако су канаринци изложени на промаји и због тога престану да певају, Тешко ће их од промук-лости излечити. Канаринце ника-ко не треба држати на промаји, него на заклоњеном месту и да-вати им добру и умерену храну.

Што мање заливање поврћа у пролеће

У пролеће не треба често поли-вати поврће, јер се на тај начин земља хлади око биљака. У апри-лу и почетком маја биљкама је потребна топлота а не влага. Оне могу у ово годишње доба подно-сити сушу. Биљке, које не пушта-ју жиле у дубину, тј. које су пре-сађене треба чешће заливати.

(Седма Сила)

Конкурсна комисија при Дому народног здравља у Краљеву расписује

КОНКУРС

за радно место:

1. Шефа рачуноводства
2. Финансиског књиговођу
3. Материјалног књиговођу

УСЛОВИ: за сва радна места потребна средња стручна школа и познавање пословања у здрав-ственим установама, а за радно ме-сто под 1. још да има најмање 10 година службе.

Рок за подношење молби је 15 дана од дана објављивања кон-курса.

Ступање на дужност одмах.

Комисија за постављање и разре-шење при апотеци »Помоћ« у Краљеву

расписује

КОНКУРС

за радно место:

ЈЕДНОГ ФАРМАЦЕУТА — ПОЧЕТНИКА

УСЛОВИ: завршен фармацеу-тски факултет.

Лична примања по Уредби и Правилнику апотеке.

Ступање на дужност по договору.

Конкурс остаје отворен до по-пуне радног места.

Управни одбор Комуналног пре-дузећа »Чистоћа« у Краљеву на основу чл. 15 Правилника о радним односима расписује

КОНКУРС

за попуну радног места

ТЕХНИЧКОГ РУКОВОДИОЦА

Услови: Висока техничка школа са положеним државним испитом, или средња техничка школа са положеним државним испитом и дозволом за грађење.

Плата по Тарифном правилнику или договору.

Конкурс остаје отворен до по-пуне.

Управни одбор предузећа »Исхрана« у Краљеву на основу члана 54 ст. 1 Уредбе о књиговодству привредних организација (Сл. лист ФНРЈ бр. 27/55) расписује

КОНКУРС

ЗА ШЕФА РАЧУНОВОДСТВА

УСЛОВИ: Завршена средња еко-номска школа или непотпуна сред-ња школа са дужом праксом на дужности шефа рачуноводства.

Молбе за пријем примаће се нај-касније до 20 априла 1960 године.

Плата по тарифном правилнику предузећа.

Управни одбор предузећа »Исхрана« — Краљево.

МАЛИ ОГЛАСИ

Оглашавам огласни чланак И-ВАРСКИХ НОВОСТИ број 348 од 2 марта да је исправан. Призна-јем да сам све ја крива за самовољ-но безразлога напуштање брачне заједнице. Од сада па доживотно бићу верна своме мужу Животи. Лепосава Матовић

ПРОДАЈЕМ у Јарчујаку: кућу одмах усељиву, њиву, забран од 3,20 ари у кругу.

За сва обавештења обратите се Чоловић Новици, Чика Љубина 13. Краљево.

ПРОДАЈЕМ КУЋУ усељиву у улици Јог Богдана бр. 42. — Об-ратите се Десанки Калуђеровић Краљево.

ОДРИЧЕМ се ћерке Зорке, зета Тихомира и унучића. Искључујем их из наследства, дугове учињене на моје име не признајем. — Уси-љанин Чедо — Кованлук.

КРАЉЕВО

БИОСКОПИ

»СУТЈЕСКА«

15—17 априла »Потамнели ан-ђеос«—амер. синемаскоп.

18 априла »Пустиња живи« и »Водене птице« амер. у боји.

19—21 априла »Ветар је стао у зору«—домаћи.

»НОВИЦА ЈОЛИЋ«

15—18 »У вртлогу греха« — италијански.

АМАТЕРСКО ПОЗОРИШТЕ

15 априла »Песма« — КПД »Новица Јолић«—Рибница — фестивалска приредба.

16 април Вече народних ига-ра—фест. приредба.

17 априла »Златан пијесак« КПД »Јединство«—Сјеница—фест. приред.

19 април »Бели Јелен« — драмска група Учитељске школе Нови Пазар фест. приред.

21 април »Облаци над шумом«—КПД »Рајовац« Обрва —фест. приредба.

ДВОРАНА ЕЛЕКТРОКОМБИНАТА

20 априла Вече оркестарске музике.

Сала Народне библиотеке

17 априла Отварање изложбе живота и рада слесих.

ВРЂАЧКА БАЊА

БИОСКОП »КОЗАРА«

15, 16 и 17 априла »Римљан-ка« — итал.

18 и 19 априла »Ликвидаци-ја« — пољски.

20 и 21 априла »Човек од сламе«—итал.

ТУТИН

БИОСКОП »Б. ЧУКИЋ«

17 априла »Једини излаз«— домаћи

20 и 21 априла »Павле Кор-чагин«—сов. колор.

23 и 24 април »Валентино«— амер. колор.

СЈЕНИЦА

БИОСКОП »ПАРТИЗАН«

16 и 17 април »Пламен над степом«—сов. колор.

18 и 19 априла »Ликвидаци-ја« — пољски.

ВОЗОВИ

Из Краљева за Београд:

4,02 брзи; 6,06 пут.; 11,35 убрз.; 17,48 експрес; 23,13 путнички.

Из Краљева за Скопље:

1,28 пут.; 1,47 брзи; 7,33 пу-тнички; 11,37 експрес; 15,08 пут.; 22,28 путнички

Из Краљева за Сталаћ:

6,23; 10,04; до 12-III само до Врњачке Бање) и 15,15 — сви путнички

Из Рашке за Краљево:

2,38 брзи; 3,55 пут.; 10,39 пут.; 15,47 пут; 21,21 пут.

Из Рашке за Скопље:

0,28 пут.; 3,24 брзи; 3,57 пу-тнички; 9,24 пут.; 17,12 пут.

Из В. Бање за Краљево:

4,58 лок.; 6,29; 10,40; 16,56 сви путнички

Из В. Бање за Сталаћ:

7,03; 10,42 и 15,53 сви пут.

АУТОВОСИ

За Београд:

5,20 (недељом не ради); 6,40; 7,40 (сваки други дан) и 14,40.

За Ниш преко Прокупља:

12,15 а преко Алексинца у 8,50.

За Нови Пазар:

15 часова.

За Титово Ужице

у 10,35.

За Чачак:

у 10,35 и 17,20.

За Крушевац:

у 8,50; 12,15 и 18 час.

За Врњачку Бању:

у 8; 8,50; 9,50; 11,50; 12; 12,15; 13,30; 18 и 18,30 — аутобуси у 8, 12 и 13,30 недељом не раде.

За Матарушку Бању:

у 5; 6,30; 8 (само петком) 10; 13; 14,15; 18,15; 18,30 (недељом не ради) 20,30 и 23) (суботом и недељом).

Повратак из Мат. Бање:

у 5; 5,30; 7; 11; 13,30; 16; 19; 21 и 23,30 (суботом и неде-љом).

За Рођевиће:

16,20 (недељом не ради).

За Тавник:

7,05; 13,30.

За Каменицу:

5,50 и 15 часова.

За Добре Воде:

18,30 (суботом) 6 и 17,30 (не-дељом). повратак у 19,50 (суботом) и у 19 (недељом).

КОНКУРСНА КОМИСИЈА ВОЈНЕ ПОШТЕ 4542 — КРАЉЕВО расписује

КОНКУРС

За попуну следећих упражњених места:

1. Рачуновођа 3
2. Набављача 1
3. Канцеларских служб. 3
4. Цртача 1
5. Дактилографа 2

УСЛОВИ: под 1 потпуна средња школа, под 2 потпуна средња школа са одговарајућом праксом или непотпуна средња школа са праксом од 5 година и по могућности познавање вој-ног материјала. Под 3 непотпуна средња школа, под 4 потпуна средња школа или непотпуна средња школа са знањем цртања, под 5 непотпуна средња школа са знањем дактилографа 1-6 или II класе.

Основна плата по Закону о јавним службеницима, а положајни и армиски додатак по Правилнику који важи за грађанска лица у ЈНА.

Молбе таксирание са 50 динара, опширном биографијом и дипломом — сведочанством о завршеној школи доставити Вој-ној пошти 4542 — Краљево — Конкурсној комисији. Конкурс остаје отворен до попуне радних места, а најдаље до 1 маја 1960 године.

Земљорадничка задруга општег типа — Витановац

На основу члана 142 и 143 Закона о радним односима, комисија за заснивање и отказивање радних односа при земљорадничкој задрузи у Годачици, Срез Краљево

расписује

КОНКУРС

1. За попуну радног места, руководиоца задружне еконо-мије

Услови:

Под 1. — пољопривредни стручњак по могућности оп-штег смера са праксом од 3—5 година. Плата по тарифном правилнику задруге. Стан за самца обезбеђен. У молби наве-сти: број година службе, у којим задругама и на којим мести-ма је радио.

Молбе по конкурсу примаће се до 15 маја 1960 године, које треба доставити на адресу: Земљорадничка задруга оп-штег типа Годачица, задња пошта Витановац. У случају да се радно место не попуни до одређеног рока конкурс остаје отворен све до 1.VI.1960 године.

Величина задружне економије је 160 ха.

Киселица »ГОЧ« — Рибница обавиће на дан 18 априла 1960 године у 11 часова у својим просторијама

ЈАВНУ ЛИЦИТАЦИЈУ

за продају камиона марке »ОПЕЛ« носивости 1,5 тона.

Управни одбор предузећа »Исхрана« у Краљеву, на основу члана 54 ст. 1 Уредбе о књиговодству привредних организа-ција, Службени лист ФНРЈ бр. 2725/55, расписује

КОНКУРС

ЗА ШЕФА РАЧУНОВОДСТВА

УСЛОВИ: Завршена средња економска школа или непотпуна средња школа са дужом праксом на дужности шефа рачуно-водства.

Молбе за пријем у службу примаће се најкасније до 20 априла 1960 године.

Плата по Тарифном правилнику предузећа.

Управни одбор предузећа »Исхрана« — Краљево

СПОРШ

Шеснаесто коло
првенства
Крагујевачке зоне

У ПАРАЊИНУ — УМАЛО ИЗНЕНАЂЕЊЕ У КРАЉЕВУ — ТЕШКА ПОБЕДА СЛОГЕ

Мало је требало па да Јединство из Краљева приреди изненађење у Парањину. Све до 86 минута Краљевчани су успешно чували нерешен резултат. Међутим, у последњим минутима игре Парањинци су успели да затресу Жујовићеву мрежу и тиме освоје два бода са којима и даље упорно прате водећу Слогу.

Утакмица Слога — Дежева пружила је гледаоцима у Краљеву више узбуђења него доброг фудбала. Пазарци су у првом полувремену играли уз ветар, били бољи и постигли један гол. У наставку Слога је заиграла повезаније и њени су стрелци успели три пута да савладају Бећировића. Узбуђења нису нашла због наглог обрта резултата, већ због непотребних реакција појединих играча гостију на судијине одлуке.

После шеснаестог кола ситуације и на врху и на зачељу остале су непромењене. Слогу и даље упорно прати парањинско Јединство, Док у Јединству (К), Шумадији, чачанском Борцу и Дежеви Треба тражити два нова кандидата за испадање из Зоне. Свакако да ће наредна кола дати одговоре на ова питања.

Слога — Дежева 3:1 (0:1)

Краљево, Градски стадион: гледалаца око 2.000; терен травнат; време облачно. Стрелци: Лазаревић у 54 и Миздраковић у 62 и 68 минуту за Слогу, а у 44 минуту Јанићијевић (аутогол) за Дежеву. Судија Петровић (Крагујевац).

СЛОГА: Вожовић — Теодоровић, Костантинић — Радивојевић, Јанићијевић — Миздраковић — Секирић, Врга, Вученовић, Лазаревић, Сора.

ДЕЖЕВА: Бећировић — Симић, Караџић — Ђатовић, Радетицац, Петровић — Профиловић, Митић, Рашићанин, Наловић, Никишић.

Краљевчани су посматрали утакмицу која је имала два различита полувремена и више слабих него добрих појединаца. Уз то и узбуђења нису изостала. Пазарци су

чији се два пута нашао у повољним ситуацијама али је био брзо плет. Лазаревић је у једном тренутку прешао скоро све препреке. Када се очекивао гол, лопта је ударила у греду.

Све у свему фудбалско поподне испод очекивања. Дежева амбициознија нарочито у првом полувремени (у наставку игре понестало им снаге и воље), а Слога тек у другом полувремени личила је, и то на моменте, на екипу која се налази на челу табеле.

Гости су имали најбоље појединце у Петровићу и Ђатовићу, док се у тиму Краљевчана нешто мање истицали Миздраковић и Радивојевић и то само у другом полувремени. Сора је опет остао по страни, јер су његови суиграчи

та да учине, појачали су навалу и кренули у напад. Одбрана Краљевчана на челу са одличним Нешковићем успешно је одолевала

Резултати 16 кола:

Шумадија — Ђуприја 2:2, Таково — Борац (К) 1:1, Слобода — Морава 1:1, Јавор — Борац (Ч) 2:0, Јединство (П) — Јединство (К) 1:0, Слога — Дежева 3:1.

ТАБЕЛА

1. Слога	16	13	1	2	62:22	27
2. Јединство (П)	16	12	1	3	35:17	25
3. Јавор	16	8	3	5	28:22	19
4. Ђуприја	16	8	2	6	30:34	18
5. Слобода	16	5	6	5	33:28	16
6. Таково	16	6	4	6	23:33	16
7. Морава	16	4	7	5	25:27	15
8. Дежева	15	5	3	6	14:22	13
9. Борац (Ч)	14	4	3	7	36:30	11
10. Шумадија	15	5	1	9	29:31	11
11. Јединство (К)	16	3	5	8	18:36	11
12. Борац (К)	16	1	4	11	16:47	6

ИДУЋЕ НЕДЕЉЕ (Седмаесто коло):

Јавор—Шумадија, Борац (Ч)—Слобода, Борац (К)—Ђуприја, Дежева—Јединство (К), Јединство (К)—Таково и Морава Слога.

све до 86 минута. Тада се изводио корнер у казненом простору Јединство (К) било је много играча. У тој општој гужви на набачену лопту налетео је Павловић и поред немоћног Жујовића затресао мрежу. Тиме су све наде на нерешен резултат пропаале. Напори го стижу да постигну макар један гол били су безуспешни, јер је одбрана Парањинаца била обазрива.

Најбољи у тиму домаћих био је Павловић, стрелац јединог гола, а код гостију и на терену Нешковић.

Судија Јовановић (Крагујевац) енергичан и са пуно ауторитета.

Краљевачки фудбалски потсавез

Бане се ипак не ђредаје

у недељу почиње такмичење друге групе Среске лиге

Врло добром игром у Врњачкој Бањи, Бане је освојио два нова бода и побољшао свој положај на табели. Победа је утолико значајнија што најопаснији пратилац, пазарски Рас, у Краљеву изгубио један бод и тиме умањио своје шансе за прво место. Већ у наредном колу може пасти одлука. Уколико Бане савлада на својем терену Црвену звезду, Рашчани ће бити најближи ласкавој титули. У обрнутом случају и Матаружани постају кандидати за назив првака. У најређијем случају првак може да постаје и Магнохром, мада су његови изгледи сасвим минимални, рекло би се — само теоретски.

Резултати дванаестог кола: Магнохром — Будућност 3:0, Младост — Занатлија 4:1, Гоч — Бане 1:4, Рудар — Радник 4:2 и ОФК Трговачки — Рас 1:1.

ТАБЕЛА

1. Бане	12	9	1	2	54:13	19
2. Рас	13	8	2	3	37:19	18
3. Ц звезда	12	8	1	3	34:20	17
4. Магнохром	13	7	2	4	23:21	16
5. Рудар	11	6	2	3	24:17	14
6. Гоч	12	6	1	5	38:29	13
7. Трговачки	12	3	4	5	17:30	10
8. Занатлија	13	5	0	8	16:32	10
9. Младост	13	2	5	6	20:33	9
10. Будућност	13	2	2	9	12:37	6
11. Радник	12	2	0	10	19:43	4

Тринаесто коло: Бане — Црвена звезда, Рас — Рудар, Магнохром — Младост, Будућност — ОФК Трговачки и Радник — Гоч. Слободан Занатлија.

Ласта прети

Сирчани су у недељу осетили «злу» намеру Ласте, коју нимало није збунило вођство противника. После друге победе над тимовима који претендују за прво место, Витковчани су изненада «ускочили» у борбу за назив најбољег!

Бициклизам

Чубрић у екипи Југославије за трку „Око Туниса“

За овогодишњу бицикличку трку «Око Туниса», која ће износити 1585 километара и која ће се одржати у времену од 14 до 24 априла, одређена је репрезентација Југославије у којој се поред Петровића, Валчића, Величковића, Грегорина и Вадовинца, налази и Радош Чубрић, члан бицикличког клуба «Металац» из Краљева.

Краљевчанин Чубрић се већ дуго времена налази на припремама репрезентативаца који су одређени да бране боје југословенског бициклизма на великим овогодишњим тракама у иностранству.

Чланови екипе за Тунис отпутују су пре неколико дана за Рим, одакле ће наставити пут авионом за Африку, где ће за десет дана, у десет етапа, прећи друмским путем преко хиљаду километара.

После значајних успеха на многим тркама у земљи и иностран-

ству, међу којима спада и трка «Око Румуније», Чубрић је добио још једно велико признање и љубитељи бициклизма очекују да ће овај упорни и талентовани спортиста оправдати поверење савезног капитана, иако ће конкуренција бити веома јака, јер су пријављене многе националне екипе, у којима се налазе најбољи бициклисти-аматери.

Поред екипе за трку «Око Туниса», савезни капитан је одредио и групу возача-репрезентативаца који ће бранити боје југословенског бициклизма на највећој аматерској трци Праг-Варшава-Берлин, у којој се налазе: Левачић, Жировник, Шебеник, Вукојевић, Бајић и Новак.

Наш лист ће у границама својих могућности пратити трку «Око Туниса» и обавештавати љубитеље бициклизма о успесима Чубрића и осталих репрезентативаца.

БОКС

ПОЧЕЛО ПРВЕНСТВО ДРУГЕ КВАЛИТЕТНЕ ЛИГЕ

Јасеница-Младост 13:5

У недељу у Краљеву Младост — Раднички (П)

Смедеревска Паланка. Првенство ни бокс-меч Друге квалитетне лиге-група Југ. Технички резултати: мува: Козина — Киковић 0:2, бантам: Милић — Живковић 0:2, тко. перо лака: Гавриловић — Станојевић 0:2 (без борбе), лака: Матејић — Сулејмановић 2:0 тко. полу велтер: Стаменовић — Јовановић 2:0, велтер: Савић — Сретовић 2:0, полу средња: Исакловић — Ђосић 1:1, средња: Баћановић — Симоновић 2:0, полу тешка: Ђорђевић — Дедовић 2:0 тко, тешка: Гајић — Лакић диск. Првоименовани су боксери Јасенице.

Први меч у оквиру такмичења у Другој квалитетној лиги, Младост је неочекивано изгубила од Јасенице. Краљевчани су морали да напусте ринг поражени иако су имали бољу екипу. Захваљујући одлуци дежурног лекара Јовановић-Ера је удаљен са ринга иако његова повреда аркаде није била теже природе и могао да настави

борбу. Осим тога уследило је неколико чудних одлука судија у рингу, које су осетно оштетиле боксере из Краљева. Тако је Су-

Одузета победа: Јовановић (Мл)

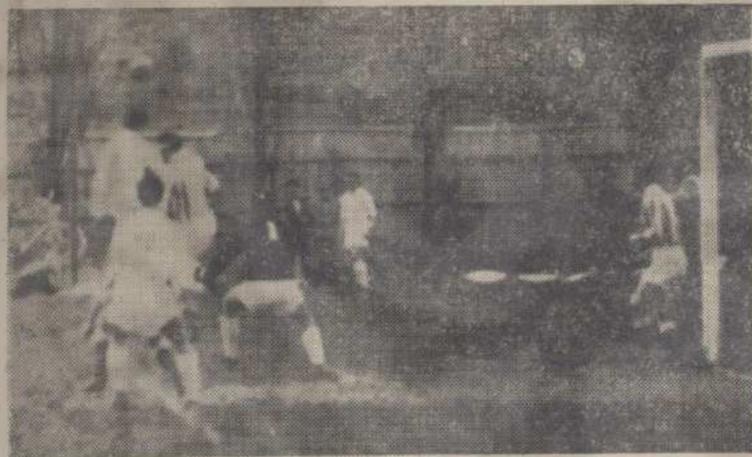
лејмановић добио две јавне опомене, иако је његов противник у оба случаја био крив што је Краљевчанин ударао у леђа. Осим тога, Симоновић је одлуком судије у рингу био заустављен у тренутку када је његов противник био на ивици пораза. Судија је прекинуо борбу да би поправио конопце, што је било довољно Баћановићу да се среди, а Симоновићу да се охлади и изгуби живце.

Поред ових околности меч је пружио просечан бокс. Ово је свакако зато што су боксери ушли у првенство недовољно припремљени. Очекује се да ће у наредним колима Краљевчани поправити своју форму.

Киковић је био без довољно кондиције, Живковић обазрив и тачан у слању удараца, Сулејмановић борбен, Јовановић није имао прилике да покаже своје способности, Сретовић као и обично без «луфта», Ђосић довољно упоран да би одузео бод омладинском прваку државе, Симоновић одличан као боксер, али слаб према судијама, Дедовић као дебитант пријатно изненађење само му треба веће искуство и Лакић без могућности да покаже свој аперкат.

Младост је због одлуке судије у мечу Матејић — Сулејмановић и одлуке дежурног лекара да Јовановић прекине борбу, уложила жалбу Такмичарској комисији ВСС.

У другом колу Младост се у Краљеву на Стадиону састаје са приштинским Радничким. Главна борба дана, меч Лакић — Бркљача.

Почетак офанзиве: п ред голом Дежеве

постигли свој први погодак из јасне офсајд-позиције, али су се постарали да створе малу неугодну сцену која се брзо завршила. Судија је неколико минута касније ипак морао да покаже Слогиним играчима да треба да пођу са центра. Претходно је напад Дежеве, који је покушао да заустави Јанићијевић. Међутим његов голман није пратио акцију и лопта се нашао у мрежу. Пазарци су се радо вали као деца. Заборавили су на поништени гол и покушавали да сачувају вођство. Међутим оно што није успело Вученовићу (у једном тренутку је тако жестоко шутирао, да је лопта свакако остала тамни печат на грудима Караџића) и Врги, низ ветар, надокнадили су Лазаревић и Миздраковић. Први је из врло тешке позиције набачену лопту спровео у сам кошак, а нешто касније Миздраковић је ударцем са преко 30 метара постигао ретко леп гол. Коначно најстрожију казну Миздраковић је изнео слабо. Голман је одбио лопту, а Слогин леви халф није заборавио на своје право. Притрчао је и исправио грешку.

И Дежева и Слога имали су по неколико зрелих ситуација које су ипак (као и обично) остале неискоришћене. Наловић је у једном тренутку био сам пред Вожовићем, па ипак није успео да затресе мрежу. На другој страни Сени

изгледа сасвим заборавили на своје лево крило које је из утакмице у утакмицу све мање запослено.

Јединство (П) . . . 1
Јединство (К) . . . 0

ЈЕДИНСТВО (К): Жујовић — Ђурић, Вукумира — Нешковић, Камидорац, Рашовић — Николић, Симић, Миловић (Рацета), Вукандиновић, Селеш.

Да су играчи из Краљева успели у 86 минуту да спрече Павловића у акцији Јединство (П) би изгубило један бод, који би за Краљевчана имао двоструку вредност. Овако остаје опет утеха — Јединство (К) играло је сасвим добро и биће велика штета ако ова екипа буде морала да напусти Зону.

Гости су добром игром изненадили Парањинце. Већ у самом почетку Симоновић је имао идеалну шансу да постигне гол за своју екипу. Лопта му је међутим прешла преко ноге у тренутку када се налазио сам пред противничким голманом. Нешто касније и Николић је могао да се упише у стрелце, али је био исувише брз. Уместо да умири лопту покушао је одмах да шутира. Лопта је пролетела крај саме стативе.

Када су домаћини увидели да њихови противници не могу ниш-

ТАЦНА КОЈА РОНИ

Нови апарат за проучавање морских дубина, изум познатог француског истраживача Ива Кустоа, добио је име «тацна која рони». «Тацна» с два члана посаде може да се спусти на дубину од 500 метара и да се креће под водом брзином од три километра на час. Најзанимљивије на овом апарату је његов мотор чији су главни делови два покретљива канала. Јаки млазеви воде који из њих избијају чине да се апарат креће у благим трзајима.

Занимљиво је да се идеја о оваквом мотору јавила Кустоу у купатилу: Ручни туш пао му је у каду где се, захваљујући води која је истицала кретао.

Сукоб „Великих кнегиња“

«Афера» око идентитета наводно преживеле кћери последњег руског цара Николаја II, Анастасије, не само да не налази решење, него се и замрсила. Као што је познато, З. Немачкој живи нека Ана Андерсон, која тврди, да је она велика кнегиња Анастасија, Николајева најмлађа кћи. У доказивању њеног идентитета умешано је већ неколико правних саветника, пошто се ради о великој суми новца који се налази у Британској банци и који би требао да припадне Анастасији.

Најмлађа и најстарија ћерка

Управо, због тога новца, о коме говори и сценарио код нас већ познатог филма «Анастасија» (са Ингрид Бергман у главној улози), отежан је завршетак истраге за утврђивање идентитета евен туално још живе Анастасије.

Међу најновијим рефлектантима појавила се већ и Анастасијина супарница! То је нека Марга Водтс, која живи у једној вили на обали језера Комо у Италији. Дописник међународне новинске агенције УПИ изјавила је пре неки дан, да је она заправо велика кнегиња Олга, најстарија ћерка руског цара Николаја II!

Изјавила је да ју је у септембру 1918 године, из некадашњег Јекатеринослава, уочи стрељања царске породице «чудесним начином» спасао неки војник, који се звао Димитрије. Марга Водтс тврди, да располаже документима и доказима о свом пореклу. Рекла је, да је 1919 године преко Владивостока дошла у Немачку, где је посетила свог ујака, немачког цара, који је заробљен боравио у холандском месту Дорн и да је Вилему II обећала да ће у интересу своје личне сигурности прехватити своје право име.

Шта је истина?

Али сада, када у Западној Немачкој Ана Андерсон тврди да је она велика кнегиња Анастасија, сматра се Марга Водтс присиљеном да иступи пред јавност и докаже, да је она велика кнегиња Олга, дакле Анастасијина сестра. Водтсова је изјавила, како је видела стрељање своје најмлађе сестре Анастасије 1918 године. Тако ова «Олга» тврди, да је Анастасија мртва, док Андерсонова као «Анастасија» то исто тврди за Олгу.

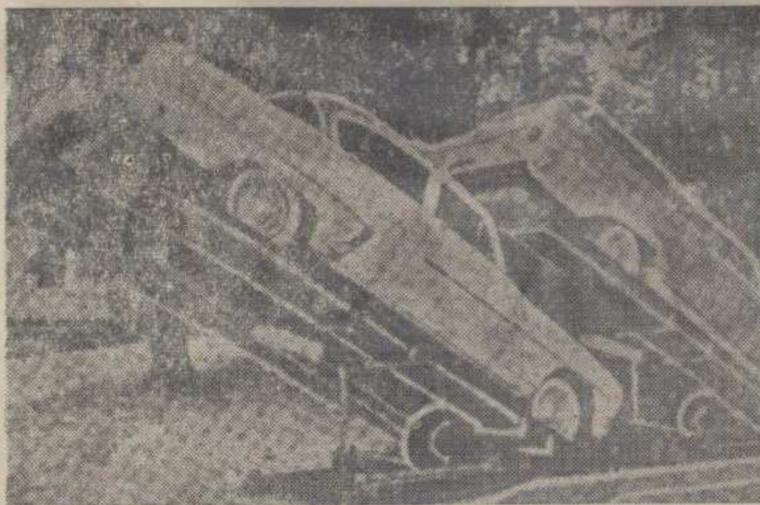
Марга Водтс, управо је завршила књигу у којој описује своје пустилово бежање преко Владивостока у Европу. У књизи даје и подробне податке о свом наводном спаситељу, војнику Димитрију.

РЕДАК ПРИМЕР

МАТЕРИНСКОГ ИНСТИКТА

Чудан догађај догодио се енглеском крчмару Бобу Личу. Он је пре неколико дана продао једно од своје штенади пријатељу чија је фарма удаљена 25 километара од Бобове крчме. Једнога јутра је са изненађењем нашао своју кучку како се игра с продатим псећанцем. Она је по највећој мгли, вођена инстинктом, пронашла фарму где се њено штене налазило и зубима га пренела 25 километара до куће. Разнежеми крчмар откупио је натраг штене од пријатеља.

Уштеда простора за паркирање

Када шофер донесе аутомобил на платформу и изађе из њега службеник гараже подигне помоћу хидрауличне направе задњи део кола за 30 степени и окрене њих и хидрауличну напругу на машинама устрану. Према овом изуму који је патентирала једна америчка компанија из Вилмингтона може се на простору који би заузимала 4 аутомобила паркирати 7.

У НЕКОЛИКО РЕДОВА

КОСМИЧКА ОБОЛЕЊА

Међугалактичка и међупланетар на путовања брзином светлости можда никад неће постати остварљива, сматра доктор Бенедикт из Њујорка. Када ваздухоплов достигне толику брзину њему и његовој посади прети велика опасност од распадања. Добитник Нобелове награде др. Ледеберг упозорио је на издавном «Васионском Конгресу» на другу васионску опасност — космичка оболења. Научник сматра да ће космичке клице за човека бити много опасније него земаљски патолошки чиниоци.

РАДИО АМАТЕРИ СПАСЛИ ЖИВОТ ТЕШКОМ БОЛЕСНИКУ

Један млади Американац спасен је ових дана, захваљујући интервенцији тројице-аматера. Италијански радио-аматер Едо Вили, из Вреше, ухватио је поруку свога аргентинског колеге Алфонза Коренција, из Кордобе. Лоренци га је замолио да пренесе у Совјетски Савез којом се од Московског Фармаколошког института «Ордокидизе» тражи неколико ампула галантамина (недавно откривени лек у СССР-у) да би спасао живот једном тешко оболелом младићу.

Већ сутрадан Вилију је пошло за руком да пренесе ову поруку руском радио-аматеру Владимиру Васиљевићу, који је обећао да ће се у Институту «Ордокидизе» лично заузети да овај лек буде што хитније упућен у Аргентину.

После непуне два дана Лоренци се поново преко радија јавио Вилију, захваљујући му се и саопштио му, да је у Кордобу авионом приспела поштом од 30 ампула галантамина. После прве две ињекције болеснику се стање знатно поправило и лекари сматрају да је његов живот ван опасности.

ТИПИЧНА НОВИНАРСКА ВЕСТ

Новинарима почетницима се у једној од првих лекција каже: «Кад пас уједе човека, то није вест. Ако човек угризе пса, то је вест». Таква «вест» догодила се недавно у бразилијанском граду Рио де Жанерио. Умберта Котрима ујела је отровна змија. Котрим је тада угризао змију. Змија је уинула, а Умберто је остао жив захваљујући брзој лекарској интервенцији и серума против змијског уједа.

Париске муке с голубовима

Градски очеви Париза имају велике муке с десетинама хиљада градских голубова који загађују град и њихове јавне споменике. Голубови дају Паризу изваншарм и вољене су птице, али је њихова активност нестетска и врло штетна по лепоту фасада париских зграда и споменика.

ПРЕМА СВЕЦУ И ТРОПАР

У минхенском затвору, у Западној Немачкој, неки Франц Остер холцер отслужује казну, јер је као вођа једне групе крадљиваца аутомобила покрао кола у вредности 190.000 долара. Он је био мајстор да откључа било коју браву на колима. Сада му је патентни уред откупио изум који је конструисао у затвору. У целој вест не би било ничег чудног да Остер холцер није направио патент којим се «сто посто осигуравају браве у свим аутомобилима».

ПОЖАР У ЈАПАНСКОЈ БОЛНИЦИ

У болници града Јокошуки у Јапану, избио је пожар који се тако брзо раширио да сви болесници нису могли бити спасени. Седамнаест лица живо је изгорело у пламену, не могавши да се макне из својих болесничких кревета.

МИНИЈАТУРНИ СКУТЕР

Овај скутер направљен је од алуминијума, снабдевен је мотором од 1,32 коњске снаге. Може да се креће брзином од 18 километара на час а лако се спакује и у торбу.

Анејгоше

МОЛИЈЕР И НАОРУЖАНИ ЛЕКАР

Велики француски књижевник Молијер није имао много поверења у лекаре сумњичећи их да су у савезу с власницима погребних предузећа.

Једном када се Молијер изненада разболео једва су нашли његовог лекара који се тренутно није налазио у граду, већ у лову. Лекар је похитао болеснику и ушао у његову собу онако како се затекао: у ловачком оделу и с пушком преко рамена. Приметивши оружје, Молијер му рече:

— Да се не бојите господине, да ваш уобичајени начин лечења неће бити довољан да ме усмрти!

ЧЕСТЕРТОН И ШО

Енглески књижевник Честертон био је необично дебео и волео је добро да поједе. На једном банкету седео је поред аскетски мршавог Бернарда Шоа, који је, као што је познато, био вегетаријанац.

Гледајући потсмешљиво Шоов тањир у коме се налазило само мало салате, Честертон му рече:

— Господине Шо, кад вас човек гледа тако мршавог помислио би да у земљи влада глад.

— Али кад би вас видео, — одговори му Шо, одмах би му било јасно како је дошло до глади.

ЗНАО ЈЕ...

Ерих фон Штрохајм, познати филмски глумац, био је хелав. Кад је једном приликом ушао у фризерницу, рече:

— Молим шишање! Да ли је потребно да раскопчавам крагну?

Берберин, зачуђен овим речима, јер је знао за његов недостатак одговори:

— Како желите. Али шешир не морате скидати!

ВРХУНАЦ РАСЕЈАНОСТИ

Једног дана нека млада жена сретне Ајнштајна.

— Ја сам била ваша ученица, — потсети га она — и ви сте ме једног дана питали да ли хоћу да постанем ваша жена.

Ах да, — узвикну стари научник — и.. да ли сте пристали?

МУСТРА

Ручао Стеван Сремац у једном ресторану. Наручио шиницу и кад му је гостиничар донео, Сремац виде да је она врло мала, па му рече:

— Ово је сигурно мустра оне шинице коју сам поручио.

И ЊЕМУ ШКОДИ

Пришао један посланик Чича Илији, па му рече:

— Молим те за једну цигарету.

— Не дам, то шкоди!

— Мени не.

— Знаш, али мени! — одговори Чича-Илија.

ВОЛТЕР И НАМЕТЉИВАЦ

Једном познанку који је јавио да ће доћи у посету и остати шест недеља у његовом дворцу, Волтер је одговорио:

— Каква разлика између вас и Дон Кихота! Он је гостинице сватрао дворцима, а ви мој дворца сматрате гостиницом.

ПАРСКЕ НОВОСТИ

Лист за друштво и политичка питања Среза Краљеве Уређује редакцијски колегијум.

Директор и главни и одговорни уредник

ВЛАДИМИР МАРАВИЋ
Уредништво и администрација Краљева.

Омладинска 11/1.
Годишња претплата 520 динара,

Полугодишња 260 и тромесечна 130 динара.

Жиро рачун код Комуналне банке 107-70-2-78.
Телефони: редакција 316

— директор 317.
Штампа «СЛОВО» —
Краљева
Омладинска број 2.